

MINISTRAS
TOMAS
SCITKA

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Savienyose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 33 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Rugpiučio (August) 15, 1924.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XV

Susekta Vokiečių Konspiracijos Klaipėdoj Klerikalai Nusilenkė Liaudies Balsui Anglų-Rusų Sutartis Pasirašyta

VOKIEČIAI RENGĖSI PASKELBTI FREIŠTATĄ KLAIPĖDOS KRAŠTE.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai praneša sekama įdomia ir kartu svarbia žinia:

Vašingtonas, rugp. 7 d. — Klaipėdoje susekta sąmokslas sukilimo keliu paskelbti freištatą. Maištininkų komiteta sudarė vokiečiai, vadovaujant Rytprusių Hackenkruizerių organizacijai. Sąmokslu vadai sumiti ir eina tarūmas.

LIETUVOS KLERIKALAI NUSILENKĖ LIAUDIES BALSUI.

Nutarius klerikalams panaikinti Lietuvos valsčių ir apskričių savivaldybes, visam krašte kilo neramumas ir protestai. Taipgi Seimo opozicijai griežtai kovojant prieš savivaldybių panaikinimą, klerikalai savo pirmųjų užmanymų atsisakė. Naujai priimtas įstatymas palieka savivaldybes kaip buvusias, vienok su tuo pakeitimu, kad apskrities valdybos pirmininku bus apskrities viršininkas ir valsčių viršaičiai pavesta apskrities viršininko kontrolėn. Taipgi savivaldybių teisės sumažintos, o apskrities viršininko padidintos. Vadinasi, klerikalams labai patinka buvusi Rusų caro tvarka ir jie visomis keturiomis siekia tos tvarkos atstatymui.

ANGLŲ-RUSŲ SUTARTIS PASIRAŠYTA.

Po keturių mėnesių sunkių derybų tarpe Sovietų Rusijos ir Anglijos atstovų, pagaliau rugp. 7 d. pasiektas sutarties. Rugpiučio 5 d. pasklido žinios, kad Anglų-Rusų derybos nutruko, vienok ta padėtis išgelbėta umum premiero MacDonaldo žygiu. Jisai privertė abi pusi pasiekti bent kokios sutarties. Todel padaryta dvi sutartys: viena liečianti prekybos reikalus, o kita abelno politinio pobūdžio. Antrojo sutarty rusai pripažįsta prieškarines Rusijos skolas Anglijai ir taipgi prieškarinius Rusijos bonus, kurių turi anglai

LAIKYS KONFERENCIJĄ DEL SKOLŲ PASITARTI.

Pranešama iš Londono, kad aliantai nutarę laikyti artimoje ateityje konferenciją Paryžiuje, kurioje bus svarstomas aliantų vienkitiems karo skolų klausimas. Ta konferencija turės įvykti tuo pat laiku, kuomet aliantai laikys kitą konferenciją, kurioj bus tariamasi del paskirstymo vokiečių sumokamųjų reparaacijų.

BERLYNE MAŽA RES-PUBLIKOS ŠALININKŲ.

Pranešama iš Berlyno, kad rugpiučio 10 d. buvo švenčiama Berlyne „Konstitucijos Diena“, kuri labai silpnai pažymėta. Šitas faktas duoda progos užsieniams tikrinti, kad Vokietija yra „respublika be respublikon“. Viešoje manifestacijoje dalyvavo tik apie 5,000 vyrų, moterų ir vaikų ir retai kur buvo galima užtėmyti išskabintą respublikos vėliavą. Daugumoje privačių namų ir įstaigų plėvėsavo senoji Vokietijos imperijos vėliava. Taipgi laikraščiai atvirai smerkė prezidentinės valdžios formą, kaip neataitinkamą ir nepopuliarę. Vienas monarkistų organas net pasiūlė grąžinti buvusią Bismarko sistemą ir smarkiai protestavo prieš išskabintą respublikos vėliavą.

Daugumoje privačių namų ir įstaigų plėvėsavo senoji Vokietijos imperijos vėliava. Taipgi laikraščiai atvirai smerkė prezidentinės valdžios formą, kaip neataitinkamą ir nepopuliarę. Vienas monarkistų organas net pasiūlė grąžinti buvusią Bismarko sistemą ir smarkiai protestavo prieš išskabintą respublikos vėliavą.

ALIJANTAI SU VOKIEČIAIS BAIGIA SUSITARTI.

Rugpiučio 6 d. pakvietus Vokietijos delegaciją į bendrą posėdį tarp aliantų konferencijon Londone, vokiečiai, atsakydami į aliantų pasiektą susitarimą, principė priėmė Daweso planą ir tuojaus prasidėjo bendros diskusijos atskirais klausimais. Iki rugp. 8 d. išspręsta daugelis klausimų, vienok priėjus prie Ruhr krašto okupacijos klausimo derybos sustojo. Kiek tenka patirti, vokiečiai yra nusistatę nesutikti ant jokių sutarčių, jei nebutų padarytas galas prancūzų-belgų karinei okupacijai Ruhr krašte. Tuo tarpu Prancūzijos premieras Herriot be pasitarimo su ministrių kabinetu negali jokių nusileidimų daryti ir todel tą pat dieną aeroplanu išvyko Paryžium ir tarybos sustojo.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Pranešama iš Maskvos, kad Ferghana apylinkėje, Rusijoje, ištiko smarkus žemės drebėjimas, kuriame žuvo 41 žmogus ir 3,100 namų sugriauta.

— Rugp. 8 d. naktį palietė didelė audra su lietum Indiana valstija, kurioj žuvo 5 žmonės, apie tuzinas sužeistų ir dideli medžiaginiai nuostoliai padaryta.

— Suomijos aukštasis teismas užgėrė valdžios žygius komunistų persekiojime, kuomet suareštuota 27 komunistai parlamento nariai.

— Pietinėj Indijoj ištiko dideli potvniai, kuriuose žuvo apie 100 žmonių ir apie 50,000 liko be namų. Taipgi padaryta milžiniški medžiaginiai nuostoliai ir sunaikinta pasėlių laukai.

— Rugp. 7 d. ištiko netgi vienam atvejais smarki audra vakarinės Wisconsin valstijos dalies du apskrėčiu. Užmušta 5 žmonės daug sužeistų ir apie milijono dolerių vertės medžiaginių nuostolių padaryta.

— Jung. Valst. valdžia padarė celiulioidines filmas tokio plonumo, kad net 254,000 filmų sudaro vieną colį.

— Sustreikavus Vera Cruz miesto, Meksikoj, duonkepiams, streikas plečiasi ir kitose unijose. Pramonininkai grumoją uždarymu visų krautuvų, jei streikas tęsis ir toliau.

— Ispanijos diktatorius Primo de Rivera, pasikalbėjęs su karalium Alfonso rugpiučio 7 d., pareiškė, kad jo diktatura tęsis ir toliau.

— Užprotestavus angliakasių unijos prezidentui John L. Lewis prieš mėtymą angliakasių šeimynų iš kompanijos namų Kanawha angliakasyklų apylinkėje, West Virginijoje, tie kompanijos žiaurus ir nelegališki žygiai sulaukita.

— Pirmutinės autentikos žinios skelbia, kad perreiktų metų Japonijos žemės drebėjime žuvo 246,540 žmonių. Taipgi vienas Japonijos mokslininkas — Dr. Imamura tikrina, kad kitas žemės drebėjimas Japonijoje bus šiemet, vienok kitas mokslininkas — Dr. Nakamura tikrina, kad Japonijoje žemės drebėjimo ne-

bus per ateinančių 50 metų. — Naujai išrinktas Meksikos prezidentas generalas Plutaris Elias Calles, kuris yra socialistu ir pradės Meksikos prezidento pareigas eiti sekama lapkričio mėnesy, rugp. 9 d. išvažiavus aplankyti Europą. Pervažiuojant jam per New Yorką, sveikino jį kelių darbininkų unijų atstovai.

— Teisėjas Caverly nusprendė, kad jauni Chicago žmogžudžiai Leopold ir Loeb yra pilno proto ir užgynė juos tardyti prieš prišiekusius teisėjus, kad nusprendus jų proto padėti.

— Ištiko gaisras karo reikalams parako sandėly Nashville, Tenn., kuris sunaikino 45 milijonus svarų parako, šių dienų kaina skaitant 2 mil. dol. vertės.

— Drabužių siuvėjų Amalgameitų unija remia La Follette-Wheeler sąrašą. Pildomoji Taryba išleido atsisaukimą į unijos narius, kurių yra 140,000, kad ateinančiuose rinkimuose remtų šiuos kandidatus.

— Honduras respublikos Amapola miestas sukilo prieš federalę valdžią. Sukilėlių numalšinimui pasiūsta kariuomenė.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Rinkimai į apskrities savivaldybes bus 1927 m.

Seimas kr. dem. bloko balsais priėmė dviem skaitymais savivaldybių rinkimų įstatymo pakeitimą, kurio tiesioginiai rinkimai į apskrities tarybas atidedami 1927-iems metams. Tokiu budu šiemet rinkimai į apskrities savivaldybes eis senąja tvarka. Prieš šį sumanymą griežtai protestavo valstiečiai liaudininkai ir socialdemokratai.

Seime karšti ginčai.

Nepaprastame Seimo posėdy liepos 22 d. ginčiuose del savivaldybių įstatymo pakeitimo Seimo pirm. kan. Staugaičio neteisėtai pasielgimo atstovė Purėnienė pašalinta iš Seimo penkiems posėdžiams.

Didžiulė ekskursija į Rygą.

Liepos 24 d. vakariniu traukiniu išvyko į Rygą Lietuvos-Lietuvių Vienybės kongresą 158 asmens. Jų tarpe 2 universiteto profesoriai, keleta iš žymių visuomenės darbuotojų ir dauguma kitų mokytojų.

Lietuvos pramonė.

Kredito įstaigų ir Koperatyvų Inspekcijoj birželio mėnesį įregistruota naujų vartotojų ir gamintojų bendrovių — 5, žemės ūkio draugijų — 2, pieno perdir-

bimo bendrovių — 2, savitarpio kredito draugijų — 1 ir pilnųjų bendrųjų — 1. Be to, išduota leidimų pa-keisti bendrovių kapitalams (akeijoms, pajams) ir nariams skiriamam kreditui: vartotojų bendrovėms — 3, smulkaus kredito bankams — 9 ir akeinėms bendrovėms — 2.

Statys geležinkelius.

Ministrių Kabinetas liepos 21 d. priėmė įstatymo sumanymą nusavinti žemė naujai statomiems geležkeliams.

Evangel. Teologijos fakultetas.

Lietuvos Universiteto Taryba svarstė evangelikų teologijos fakulteto įsteigimą. Universiteto Taryba prie jokio galutinio nutarimo nepriėjo ir klausimą nutarė pavesti Švietimo Ministeriui išrišti.

Klaipėdos krašto pajamos ir išlaidos.

1924 met. etatas numato paprastų ir nepaprastų pajamų 14.196.400.00 litų ir tiek pat išlaidų. Pajamos ir išlaidos laiko taigi lygsvarą.

Tvarko išskabų kalbą.

Kauno miesto ir apskr. Viršininkas išleido įsakymą, kuriuo einant, visos išskabos, išstatytose viešose vietose, privalo būti rašytos

Amerikos Lietuvių Atsilankymas.

Ketvirtadienio rytą liepos 17 dieną, dar prieš 6 valandą iplaukė Unit. Balt. Corporat. laivas „Baltara“ į Klaipėdos uostą. Bal- tarybos pirmininkas Kraš- to Direktorijos Direktorius p. Kr. Lekšas.

Tuo tarpu atyko svečių pasitikti iš Palangos visas pulkelis Kauno lietuvių, kurių tarpe keleta Seimo narių, ponis Balutienė ir p. Venciai. Nuo Didž. Lietuvos sveikino svečius Seimo nariai p. Žygelis, Ralys ir Kvieška. Dar emė žodį Uosto Direktorius p. Stulpinas, sveikindamas bran- gius svečius Lietuvos savame uoste ir priminę Lietuvos širdingus jausmus Amerikai ir kad šiomis dienomis vieši Klaipėdoj Amerikos karo laivai sušuko valio Amerikai, kas buvo visų svečių ir namiškių griausmingu valio prirta. Orkestras sugriežė Amerikos himną. Paskutinis kalbėjo visos ekskursijos vad- das, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas p. J. Liutas.

Laikė prakalbų ir orkestrui užgriežus Lietuvos himną dauguma iš svečių iš sujudimo verkė. Atsilankiusių tarpe visokių visokiausių žmonių: ir in- teligentų darbuotojų ir ma- tyt sunkaus darbo žmonių ir šeimynų su vaikučiais. Dar pradžioj kažkas užre- komendavo vieną labai di- delį su didžiausia barzda senyvą žmogų: tai, sako, mes ir Keistutį atsivežėm! Esą 6 pėdų ir 40 colių aukš- tumas, tai rodos p. Juška, vienas tikrųjų nežinomųjų knygnešių. Klaipėdos pa- nelės tam retam gerb. sve- čiai atskirai įteikė gėlių.

Po ceremonijų prasidėjo bendras sveikinimasis ir su- sipažinimas. „Baltara“ lai- vo kapitonas pakvietė ren- gėjus ir kalbėtojus pas save pusryčių. Tuo tarpu atva- žiavo Tilžės konsulas p. Masiulis su žmona ir Seimo narys kun. J. Vailokaitis. Burys ponis amerikiečių čia pat ant laivo surinko 60 dolerių orkestrui dovanų. Musų svečiai jaučias labai gerai, begalo apsidžiaugė širdingų sutikimu — ir bu- vo susirinkusi visa aikštė, veik dauguma Klaipėdos lietuvių ir iš toliau. Sve- čiai nuėjo pasilsėti. Dalis žada dar šiandien išvažiuoti į gimines, dalis likusių susirenka su vietiniais va- karo 9 val. į Lietuvių Klubi- bą draugiškai laiką praleis- ti. („Klaipėdos Žinios“)

Už nepildymą šio įsakymo nusikaltusieji bus baudžia- tomi administraciniu keliu 1,000 litų arba areštu ligi vieno mėnesio.

Už nepildymą šio įsakymo nusikaltusieji bus baudžia- tomi administraciniu keliu 1,000 litų arba areštu ligi vieno mėnesio.

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienia.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tevynei“ turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus rašus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., saikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugražinimui.

KLAIPĖDOS SU-TARTIES RATI-FIKAVIMAS.

Lietuvos klerikaliniai valdonai, atmetę Anglijos valdžios paskolos projektą, kas privertė Ministrų Kabineta atsistatydinti ir davę progos patiems klerikalams sudaryti grynai klerikalinį kabinetą ir nutarę panaikinti savivaldybes, paleido Seimą ilgoms atostogoms ir manė ramiai pasilsėti ir pagalvoti apie naujus įvairių spekuliacijų planus. Bet klerikalų planai subyrėjo. Seimo opozicijai reikalaujant ir kilus dideliame nerimui ir protestams Lietuvos liaudyje deli nutarimo panaikinti savivaldybes ir atmetimo naujų ir butinai reikalingų geležinkelų statymo projekto, klerikalai buvo priversti suaukšti nepaprastą Seimo sesiją, kad išnaujo persvarsčius du pastaruosiu klausimu.

Pirmiausiu Seimo atliktu darbu buvo ratifikavimas Klaipėdos sutarties, kuri ratifikuota liepos 30 d. Matyt rimtos tarptautinės kombinacijos vertė klerikalus Klaipėdos sutartį ratifikuoti, nes klerikalų nusistatymu buvo tą butinai reikalą tęsti kuolgiausiai, kad tuo budu išvengus rinkimų į Lietuvos Seimą Klaipėdos krašte.

Nepaisant koki motyvai privertė klerikalus minėtą sutartį ratifikuoti, vis vien tuomi faktai galima tik pasidžiaugti. Nors Klaipėdos sutartis ir nėra tokia, kokios lietuviai pageidavo, bet visgi geriau, kuomet šis svarbus klausimas galutinai išspręstas, nes jo galutino išsprendimo atidėliojimas galėję sudaryti net naujų kombinacijų pasaulinės politikos arenoje, jau nekaltant apie neigiamus davinis pačiame Klaipėdos krašte. Tuo patim kartu išmūsta nors ir veidmainingas pagrindas ir iš jo pačių klerikalų pozicijos ir dabar jie jau neturės galimybės tikrinti, kad yra juridinės kliutys, kurios neleidžia daryti rinkimų Klaipėdos krašte. Dabar jau butinai turės įvykti rinkimai Klaipėdos krašte, ir tai gal ne užilgo įvyks, ir tas gal nors dalinai aplaužys juodojo klerikalizmo ragus, kuriais jis šiandien visą Lietuvos gyvenimą kamuoja.

EUROPOS PADAN-GĖ GIEDRĖJA.

Pastarionis dienomis įvyko Londone du svarbūs įvykiai. Pirmas ir visų svarbiausis įvykis, tai susitarimas aliantų deli Daweso plano visais punktais. Nors ir po didelių pastangų, bet visgi priversti prancuzai nusileisti ir sutikti su

visų aliantų nusistatymu. Kai tik susidarė pažangiųjų Prancijos žmonių valdžia, mes tuomet išreiškėme vilties, kad su naujais Prancijos valdonais yra daugiau galimybių priedent kokio susitarimo priedi Europos padėčiai stabilizuoti ir tas mūsų pareiškimas išsipildė. Jei šiandien būtų stovėjęs Prancijos valdžios priešakyje tokis užsispyrėlis militaristų vadas Poincare, tai be mažiausios abejonės galima tikrinti, kad ir ši tarpaliantų konferencija Londone nebutų nieko realaus pasiekus, kaip daugelis pirmesniųjų panašių konferencijų nieko nepasiekė.

Dabar jau pakviesti Vokietijos atstovai į Londono konferenciją, kurie pačioje pradžioje principo sutiko su Daweso plano punktais. Prasidėjus atskirių klausimų apsvartymui, rugpjūčio 7 d. žinios tikrina, kad aliantai su vokiečiais susitarę daugeliu svarbių klausimų ir reikiama vilties, kad bus susitarta visais Daweso plano punktais. Vadinasi, baigiama likviduoti vienas svarbiausių ir painiausių klausimų — Vokietijos reparacijų mokėjimo klausimas, kuris buvo visos Europos ekonominio suirimo ir net politinių neramumų pagrindu.

Antras svarbus įvykis Londone, tai pasiekimas šios tokios sutarties tarpe Anglijos ir Sovietų Rusijos. Pradžioje pereitose savaitės pasklido po pasaulį žinia, kad derybos tarpe Anglijos ir Sovietų Rusijos suiro. Vienok į antrą dieną pasklido kitos žinios, kad Anglijos premieras MacDonald privertęs abi pusi pasiekti bent kokios sutarties ir todėl sutarties pasiektą.

Tiesa, apie šią sutartį garsusis diplomatas Lloyd George pareiškė, kad „džentelmanai rengiasi rytoj ką nors tokio pasirašyti, bet ši vakarą jie neturi nei šešėlio idėjos, kas tai būtų“. Mat daugelis svarbiųjų klausimų, kuriais tik principo sutiktą, dar turi būti svarstomi ateityje ir kiekvienu klausimu dar turi būti pasiektą atskirių sutarčių.

Tuo tarpu tik du galutinai išspręsti dalykai tegalima pažymėti: Sovietų atstovai sutiko pripažinti principo visas Anglijos esančias viešas-visuomenines paskolas Rusijai, o Anglijos atstovai sutiko sutelkti Rusijai valdžios paskolą, jei tokią paskolą užgirs Anglijos parlamentas. Bet ir šitie sutikti punktai galės būti įgyvendinti tik tai tuomet, kai bus pasiektą teigiamų davinų tarybose kitais svarbiais klausimais, kurie palikti dar apsvartymui. Dar neišspręstais dviem svarbiausiais klausimais yra: Rusijos valstybiniai ir miestų bondasai, kuriuos turi pirkti Anglijos pavaldiniai ir atlyginimas už Anglijos pavaldiniams už Rusijos valdžios sukonsoliduotus jų turtus Rusijoje. Šitų dviejų klausimų išsprendimui derybos eis tarpe Rusijos valdžios atstovų ir suinteresuotų Ang-

lijos pavaldinių, jau be Anglijos valdžios tarpininkavimo.

Del šitų aplinkybių ir Anglijos liberalai, ir konservatyvai pareiškė savo nusistatymą, kad kol kas dar negalima skaityti, kad pasiektą bent kokios sutarties tarpe Anglijos ir Rusijos, nes esą patys svarbiausieji klausimai dar neišspręsti ir jų išsprendimas palikta abejotinose sąlygose, kuomet Anglijos valdžia jų išsprendime nedalyvauja. Vienok, mūsų supratimu, visgi geriau, kad pasiektą bent kokio susitarimo, negu kad šitos svarbios derybos būtų visiškai iširusios. Dabar dar pasilieka tvirtas pagrindas tolimesnėms deryboms ir galimas daiktas, kad Rusija su

PERŽVALGA

Demokratybės griovė-jai. — Lietuvos klerikalai visame gyvenime pasižymi kraštutiniausiu demokratybės griovimu. Pastaruosiu laiku jie, net sulauždami Lietuvos konstituciją, susiaurino ir paties Seimo galią.

„Vyriausybės Žiniuose“ šių metų liepos 7 d. paskelbtas naujas Seimo statusas, kuriuo einant Ministrų Kabinetai arba atskiri ministrai Seimas gali išreikšti nepasitikėjimą tik tuomet, kai už nepasitikėjimą balsuos didesnė pusė visų Seimo atstovų. Šitokių „gudrybių“ nėra jokiam kitam pasaulio parlamente. Čia yra aiškus konstitucijos sulaužymas, nes Lietuvos konstitucijoje yra aiškiai pasakyta, kad Ministrų Kabinetas yra Seimo kontroluojamas ir už savo darbus prieš Seimą atsako. Šitokis statuto pakeitimas Ministrų Kabineta pasta-to atsakomingu tik prieš valdančiąją partiją, kuri sudaro Seimo didžiumą. Kadangi dabartinio Lietuvos Seimo opozicija turi mažiau kaip pusę atstovų, tai „Naujienos“ sekama teisingą išvadą padaro: „Aiškus dalykas, kad klerikalai, priimdami tokį Seimo Statutą, norėjo paliusuoti ministerius nuo Seimo kontrolės. Ministerius dabar kontroliuos tik tai jų pačių partija. Kol klerikalams neateis į galvą pakeisti ministerius, tol šie galės sau ramiai sėdėti savo vietose ir nekreipti jokios domės į kritiką Seime. Nebus reikalo nė valdžios partijos atstovams eiti į Seimo posėdžius, kad apgynus valdžią: jie galės kur tinkami leisti laiką, iki partijos vadai pašauks juos perbalsuoti tą arba kitą iš anksto suplanuotą įstatymą; paskui jie galės vėl sau važiuoti namo.“

Seimas, ačiu šitokiai tvarkai, neteks visos savo svarbos.“ Pilnai teisingai pasakyta. Juk prie šitokios tvarkos, kad ir visa opozicija balsuos nepasitikėjimą Ministrų Kabinetai, o už jo palaikymą kad ir nė vieno balsu nebus, tai Ministrų Kabinetas galės tik pasijuokti iš tokio balsavimo, nes opozicija nesudaro Seimo didžiumos. Tai tokis klerikalų demo-

kratingumas. Jie savo Ministrų Kabineta padarė tokiais valdonais, kuriuos gali pakeisti tik patys klerikalai.

Latvijos demokratizingumas. — Kuomet Lietuvoje siaučia klerikalinis teroratas ir paprasčiausiai demokratijos dėsniams yra mindomi, tuo pačiu laiku Latvija eina šuoliais prie didesnio demokratizingumo. Iš Latvijos Seimo darbuotės „Liet. Žinios“ paduoda sekamų žinių: „Iš Seimo nutarimų, kurie priimti valdžios partijų balsais, svarbiausią vietą užima įstatymas nemokėti dvarininkams už nusavintą žemę jokio atlyginimo. Šitas nutarimas laikomas latvių tautos kovų už nepriklausomybę apvainikavimu. Ir ne veltui: juk juokinga būtų mokėti atlyginimas tiems atėjūnams, kurie iš pačių latvių savo laiku atėmė žemę ir išstius šimtmečius visokeropai vargino latvių tautą. Taip pat pažymėtinas Seimo nutarimas atvesti visas valstybines pašalpas bažnyčioms. Tuomi faktiniai bažnyčia atskirta nuo valstybės, ir, kaip girdėti, nežilgo seks ir pats įstatymas. Visi tie ir kiti smulkesni įstatymai veda Latviją prie didesnio demokratizingumo.“

Vadinasi, latviai savo valstybės statymo darbe pasirinkę teisingą kelią ir Latvijai neprisis klaidžioti tomis nelaimių ir skurdo klampynėmis, kuriomis tampo Lietuvą išgalėjęs joje klerikalizmas.

Naujas kun. Vailokaičio šmugelis. — „Liet. Žinios“ praneša sekamą įdomę žinią: „Rimtos sferose kalbama, kad mokesnių inspekcija šiomis dienomis padarė šmidto fabrike, prigulnčiame Vailokaičiams, reviziją. Esą surasta, kad ne tik mokesniai valstybės išdui nesumokėti, bet ir šiems metams patentas neišpirktas. „Kaip girdėt, už tą vyriausiam Kauno mokesnių inspektoriumi p. Blaževičiui pasiulyta persikelti Biržų-Pasvalio inspektorius vieton.“ Vadinasi, Lietuvoje saugiausiai šmugeliuoti tokiems žmonėms, kurie patys Lietuvą valdo. Kadangi kun. Vailokaitis yra vy-

riausiu Lietuvos valdonu, tad ir sugavus šitoki šmugelį tik valdininkas, kuris buvo to šmugelio dalininku, perkeliamas kiton vieton, o apie kun. Vailokaičio nubaudimą nei kalbos negali buti. Štai delko klerikalai šmugelinkai taip bijo pažangiųjų žmonių valdžios. Dieve gink jei Lietuvą valdytų koki ten „bedieviai“, tai už šitokius darbus netik valdininkai atsidurtų kalėjime, bet ir pačiam šmugelių vadui — kun. Vailokaičiui priseitų už geležinių grotų patupėti.

Lenkijoje neramu. — „Klaipėdos Žinios“ paskelbia sekamą žinutę: „Kauniškio „Echo“ korespondentas telegrafuoja iš Dancigo, kad visoj Lenkijoje esanti paskelbta karo padėtis, kuri tvers iki 1925 m. sausio mėn. Taip pat visoj Lenkijoje įvesta karo lauko teismai.“

Karo padėties paskelbimą išaukė pražydes banditizmas, komunistų agitacija, bedarbių darbininkų riaušės.“

Iš šitos trumpos žinutės galima dvejopa išvada padaryti: jei minimas karostovis paskelbtas žinutėje, tai Lenkijos padėtis nepavydėtina ir Varšavos ponedėliams gali priseiti gana riestai. Bet galimas daiktas, kad tas karo stovis paskelbtas ir tuo tikslu, kad Varšavos militaristai galėtų saugiai prisirengti karui, apie kurį jie nuolat šūkauja, kaip artimos ateities neišvengiamą įvykį.

Klerikalų „mokslo vyrų“. — Amerikos lietuviai gerai atmena savų laiku Amerikos lietuvų gyvenimie pagarsėjusį jėzuitinimis avantiūromis kun. Bučį. Šitas neramus kunigėlis pora metų atgal išvyko į Lietuvą ir tenai besiaučiant klerikaliniam terorui, jisai išgavo į Lietuvos Universiteto rektorijos vietą. Dabar kelios savaitės atgal šitas kunigėlis vėl atvyko Amerikon, neva universiteto reikalais, tai mūsų klerikalai nežino ką daryti iš džiaugsmo. Jie kun. Bučį skaito „mokyčiausiu žmogumi“ pasaulyje ir visi klerikaliniai „mokslo vyrai“ nežino nei kaip jį girti. Bet apie šito „mokslo vyro“ mokslingumą „Naujienos“ paduoda sekamų žinių: „Štai kokį mokslą ėjo kun. Bučys. Jisai pabaigė penkias klases Mariampolės gimnazijoje; paskui išėjo dvasinę seminariją Seinuose ir pabuvo dvejetą metų katalikiškam Fribourgo universitete.“

Kiekvienas, kuris turi bent šiokią-tokią nuovoką apie senias rusų valdžios gimnazijas, žino, kad tikras mokslas jose tiktai penktoje klasėje teprasidėdavo; penktos klasės gimnazistas dar budavo laikomas nelabai tinkančiu net „repeticijas“ duoti pirmaklasiams. Gimnazijoje Bučys pramoko rusiškai skaityti, rašyti, truputį kitų kalbų, geografijos ir aritmetikos. Su tuo „bagažu“ jisai nuėjo į seminariją. Ši mokykla bendro mokslo visai neduoda, o tiklta rengia žmogų į tam tikrą profesiją

— i kunigus. Istorija, matematika, gamtos mokslai tenai nėra dėstomi. Iš seminarijos Bučys nuvažiavo į Fribourgą. Tai yra prasčiausias universitetas Šveicarijoje; nors jisai turi įvairių skyrių, bet jie taip žemai stovi, kad žmogus, baigęs bent kurį jų, su savo diplomu beveik niekur negali pasirodyti. Tik teologiški „mokslai“ tenai yra geriaus aprupinti. Bučys tuos „mokslus“ tenai ir studijavo — net per dvejus metus!“

Ir kuomet klerikalai šito-

ki „mokslo vyrą“ skaito mokyčiausiu iš visų savųjų „žvaigždžių“, net į padangę jį keidami, tai gali buti aišku kiekvienam, ko yra verti tie visi klerikaliniai „mokslo vyrai“. Pagaliau, ko galima tikėtis ir iš Lietuvos Universiteto, kuomet šitokis „mokslinčius“ yra jo rektorium. Kokiomis akimis gali žiūrėti į Lietuvos Universitetą rimtas pasaulis, kuomet jį valdo visoki kunigai Bučiai, tai nėra reikalo nei kalbėti.

Domas Klausitis.

Iš „Krikščioniškosios“ Politikos Laktų

(Tąsa)

Tos valdžios siekimo tikslas aiškus: juk begigu bažnyčiai viešpatauti tose valstybėse, kur jos valdžia viršija to krašto žmonių valdžią, o ta yra kiekvienoje valstybėje, kuri tik surišta su bažnyčia. Be to bažnyčia užkariauja sau valdžią pasaulio valstybėse tam tikrais metodais, jau nuo senų senovės praktikuojamais. Tie metodai, per amžių žiūrus yra gana gudriai sugalvoti ir taip sukant gudrybių gudrybėmis išbandyti. Bet šiaip ar taip kalbant, pirmiausia reikia pabrėžti, kad bažnyčios politika yra internacionalinė politika, ir kaip internacionalinė, pavienėms tautoms kenksminga. Pirmiausia ji kenksminga tuo, kad dildo žmonėse tautinę sąvoką, auklėja vergavimo idėją, neleidžia gamtos mokslui išsigalėti ir tt. Todel visos tautos vergaujančios bažnyčios, tikriaus pasakius — pa-pai, savaimi įgauna jau tam tikros pasauliūros kun. Bučį. Šitas neramus kunigėlis pora metų atgal išvyko į Lietuvą ir tenai besiaučiant klerikaliniam terorui, jisai išgavo į Lietuvos Universiteto rektorijos vietą. Dabar kelios savaitės atgal šitas kunigėlis vėl atvyko Amerikon, neva universiteto reikalais, tai mūsų klerikalai nežino ką daryti iš džiaugsmo. Jie kun. Bučį skaito „mokyčiausiu žmogumi“ pasaulyje ir visi klerikaliniai „mokslo vyrai“ nežino nei kaip jį girti. Bet apie šito „mokslo vyro“ mokslingumą „Naujienos“ paduoda sekamų žinių: „Štai kokį mokslą ėjo kun. Bučys. Jisai pabaigė penkias klases Mariampolės gimnazijoje; paskui išėjo dvasinę seminariją Seinuose ir pabuvo dvejetą metų katalikiškam Fribourgo universitete.“

ja klerikalinės partijos. Skirtumas tik tas, kad mūsų kr. dem. tiesą pasakius dar permaža tėra išsimiklinę visose jų gudrybėse, o antra vertus — juk neaukštai kulturoje tėra pašokęje vyrai. Bet šiaip ar taip sakant einama tais pačiais keliais (kad ir pamegdžiant), kuriais eina kitų kraštų klerikalai. Galutinam „krikščioniškosios“ politikos įvykinimui nunai mūsų krikščionys demokratiai eina prie diktatūros. Tasai „fašizmas“ Lietuvoje tikruoju „perlu“ pradeda virsti, tai kr. dem. „auksinės svajonės“ ir „svaigieji sapnai“, o tasai ponas Mus-solini tur but Lietuvos patronu bus pripažintas... Taigi, trumpai sakant toji „krikščioniškoji“ politika yra sulipyta iš „krikščioniškojo“ internacionalo atmatų įvairių epochų.

Oderint, dum metuant.

Bene šiuo deivizu vadovauja ir mūsų kr. dem. bene šiuo obsalvi jie mano vykda tautos valią? Tatai itariam ne be pamato, ypač kuomet žmogus paragauji to „krikščioniškojo“ demokratizmo“. Šiaip jau sunku butų patikėti, kad Lietuvos klerikalai nedrebėtų patys už savąjį kailį. Priešingai, kiekvieną žingsnį jie težen-gia pirmiau išbandę po savo kojų esamąjį sluoksnį.

Kad kr. dem. butų tikrieji tautos valios vykintojai, tai reikia griežtai neigti. Jei kas nors čia prikištų, kad šisai mano tvirtinimas niekuo nepagrįstas, nes pats kr. dem. daugumas, Seime tatau užginčija. Atsakyciau, jog tai yra kitas dalykas, apie kurį iš esmės pakalbėsiu vėliau. Ši kartą svarbu tik pabrėžti tikrąjį faktą, kuris itikintų tikrenybėje. Ir kad gavus teisingą atsakymą šiam klausimui turėtume paklausti krašto liaudies. Ir šventąja tiesa užtikrinu, jog retas kuris žmogus balsavusis už kr. dem. šiandien pareikštų pasitenkinimo jų darbais. Retas, sakau kuris pagirtų krikščionis demokratų valstybės valdyme. Pavyzdžiui, sakysime kun. Vailokaitis, Kruppaičius ir kuris nors kitas užsimano šioki ar tokį dalyką Lietuvoje įvesti ir butent taip, kaip jam kad patinka, ne galų gale, žiurėk ir praveda, tat ar galima čia žiūrėti tautos valios vykintojai. Tokių pavyzdžių

patys savo akimis mes daug esame matę. Išrodinėti faktais nerandu reikalo, nes faktas, kad dauguma balsavusiųjų už kr. dem. į Seimą dabar yra labai nepatenkinti savo atstovais ši dalyką pagrindiniai nušviečia.

Neteisinga būtų daryti priekaištų kr. dem. jei tam neturėtume pagrindo, jei nevertų žmogaus sąžinė, tariant pilietiškoji pareigą tat daryti. Sakau, nei vienas geras valstybės pilietis neprivalėtų tylėti, bent tuo atveju, kad reikia žodis tarti valstybingumo ir demokratizmo naudai. Ši kartą tylėdamas nusikalstam prieš tautą, neatliktum to ką sąžinė įsako atlikti.

Kalbant apie krikščionis demokratų Seime norėtųsi dirštelti stačiai jiems į akis, kitaip sakant — pakelti tą užburtąją uždangą, kur „krikščioniškoji idėja“ glūdi. Tačiau iš kalno turiu pasisakyti, kad kaikiurių kr. dem. priekaištų viešai negalėsiu daryti, nes tokiu savo pasielgimu daryčiau ža-

los valstybei. Juk nevisada galima išpasakoti tą ką žinai!

Jei pažvelktume parlamentų istorijon, pirmiausia mestysi mums į akis, kad parlamentai ne patys savaimi yra atsiradę, bet juos yra pagamdžiūsi liaudis, kitaip sakant parlamentai yra ne kas kita, kaip tik krašto žmonių valios reiškiniai. Bet dėja ne visose valstybėse yra vienodi parlamentai, tikriausiai pasakius ne visų valstybių parlamentai yra liaudies valios reiškiniai. Sakysim, Japonijos parlamentą ar galima pavadinti krašto liaudies valios reiškinju? Žinoma, kad ne. Tas pats yra ir kitose valstybėse, kur viešpatauja aukštieji luomai ir kapitalizmas. Tokių apsirėikimų daugiausia buna monarchinėse valstybėse. Respublikų valstybėse parlamentai yra tikresni krašto žmonių valios reiškiniai. Tačiau toli gražu ne visose respublikose taip esama.

(Daugiau bus)

Laikas Užmoka Visiems Lygiai

Kuomet stovim paliaupe, matom vandenį atbėgant ir nubėgant. Žinom, kad tas vanduo daugiau nesugrįžs.

Jeigu pasitaikytų pamatyt laivą skęstant, matytume bausių reginį: vieni melstūs prie Dievo, kiti šauktų ne savu balsu, dar kiti šoktų ir vandenį kad juo greičiau numirti, idant nematyt ir negirdėt šio bausiaus reginio. Butų tokių, kurie kovotų iš paskutinos, kad išsigelbėjus. Pamatę laivelį ar pagali ant vandens, pultų juo greičiausia, kad dasigavus prie jo ir išsigelbėjus nuo mirties.

Žmonės tokioj katastrofoj stengtųsi išsigelbėti, ir tai rodosi kad jie rengtųsi gyventi visuomet, niekad nemirt. Bet ant nelaimės turi mirt, ar nori ar ne!

Jeigu mes galėtume matyt sykiu mirstančią žmonių, matytume kaip vandenį upėje atplaukiant ir nykstant. Tai būtų bausis reginys!

Mes visai nepamisinam, kad kožną minutą tukstančiai žmonių miršta. Kuomet retai matom mirimus, visai mažai paisom apie mirtį, ir rodos kad gyvenim — gyvenim ir niekad nemirsim.

Jeigu mes galėtume matyt visą žmonių ir visą jos judėjimą, sykiu tame reginy matytume turėjų slėgiant darbininką, darbininką skurdžiai gyvenant, o turėjų keliant didžiausias puotas, rodos kad jis visuomet galės gyvent.

Matytume sukėjų, kaip jis visokiais budais nori kitą žmogų apgauti, rodos kad jis tuo apgavimu pasinaudos visuomet, be pabaigos gyvenimo — niekad nemirs.

Matytume veidmainius politikierius agituojant darbininkus stoti prie jo partijos „kaipo geriausios“. Tuo pačiu laiku ma-

tytume kaip minios garbina savo veidmainius politikierius, kaip aukauja paskutinius savo centus del labo savo organizacijos. Ir ant galo matytume kaip politikieriai nuneša darbininkų sukrautą turtą; kaip jų vadai kelia orgijas ir juokiasi iš neprotaujančių darbininkų. Ir pagalių galiaus matytume sudemoralizuotus darbininkus, kovojant tarp savęs, ir vėl kitai veidmainių grupei minios darbininkų pasiduoda, ir vėl iš naujo aklos minios aukauja...

Kitoj vietoj matytume kaip spekuliantai daro planus, kad labiau apgavus mases žmonių. Kitur matytume kaip milionieriai planuoja naujus karus, užkariavimui naujų rinkų, kad turėtų kur parduot savo prekes, kad duotų didelį pelną.

Jie tą daro manydami, kad jie gyvens visuomet. Vienok jie turės mirt! Ir už kelių metų žmonės nežinos nieko apie milionierius.

Tame pačiam vaizde matytume vienus linksmus — dainuojant ir šokant, rodos kad jiems niekas nerupi. Kitoj vietoj matytume filozofą rišant klausimus, rašant knygas, kad tuo budu pakelti liaudį susipratime. Tas genijus nuskuręs, neturi nė atsakančio kambario, nė maisto.

Kitur matytume mekaniką galvojant apie pagerinimą mechanizmo, kad tuo budu palengvinus žmogaus darbo sąlygas.

Vienok visiems laikas lygiai užmokės. Ta užmokės — mirtis.

Tiktai keli žmonės yra, kurie niekuomet nemiršta žmonijos istorijoj. Jie gyvena taip ilgai, kaip ilgai žmonija gyvens.

Koki milionieriai gyvena šimtas metų atgal, mes jų visai nežinom. Koki veidmainingi politikieriai buvo

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

NEATITAIŠOMA KLAIDA.

Neretai stebimės, kas priveda merginą prie to, kad ji tampa nelaiminga visam savo amžiui.

Dideliam mieste begyvenant, pasitaiko visko. Pereitą vakarą atsilankė mano raštinės moteris reikalų padarymo dokumentų paveldėjimui turto Lietuvoje, kurį paliko mirusi jos teta. Štai kokią istoriją ji man papasakojo:

— Aš esu gimusi Lietuvoje. Tėvai mane atsivežė Amerikon vos trijų metų amžiaus. Kuomet sulaukiau septynių metų, leido mane į viešąją mokyklą. Pabaigus pradinę mokyklą, tėvas leido mokyti biznio kolegijoj. Ten pabuvusi porą metų, galėjau užimti stenografės vietą bent kokioj įstaigoj. Bet tokiame mažame miestelyje, o dar-gi ateivių tėvų mergaitei, nelengva buvo surasti užsiėmimas; tad budama nedaugiau aštuoniolikos metų amžiaus, atkeliavau į šį didmiestį laimės ieškoti.

Neilgai man reikėjo darbo ieškoti; gavau užsiėmimą vienoje apdraudos firmoje, stenografijų skyriuje, kur buvo apie trisdešimt merginų prie to paties užsiėmimo. Per porą suvirš metų gyvenant dideliam mieste, teko visko pamatyti.

Vieną kartą buvo surengtas išvažiavimas firmos darbininkams. Tame išvažiavime susipažinau su Adolfu. Jis buvo vieno skyriaus formu; gražus apie 30 metų amžiaus vyras, su kuriuo pirmiau nebuvau suėjusi, nors per porą metų vienoj firmoj tarnavome. Kuomet kitos merginos mane supažindino su juo ir pasakė, kad jis yra viršininkas vieno finansinio skyriaus, tas mane begalo užinteresavo. Momentaliai kilo klausimas: kasžin, ar jis vedęs? Bet nedrįsau pas nieką klausti, bijodama, kad kartais nepamislų, kad aš žingeidauju sužinoti delto, kad pasigavus jį, kaip tai sakoma, „į savo tinklą“. Vienok aš pastebėjau, kad jo tamsiai rudos akys apsisistojo ant manęs ir įsmeigęs savo žvilgsnį į mane, žiūrėjo niekur nesidairydamas. Malonus jausmas kaip liepsnos kaitra mane apšovė, kurio negalėjau paslėpti, nes supratau, kad aš jam patikau.

Išvažiavimas buvo medžių pauksnyj, ant gražios vėjos, kur ištiesios drobulės ir aprkrautos įvairiais užkandžiais ir lengvais gėrimais. Merginos nešiojo ir davinėjo torielkaitėms šaldintą smetonėlę; vaikiniai tarėsi prie žaislų. Aš-gi su Adolfu sėdėjom apsiabuti įvairių firmos darbininkų. Jis į mane prabilo linksmai:

— Čion susikimšimės labai šilta; eikim ten toliaus, kur anie medžiai — ir parodė ranką į gojalį, netoli išvažiavimo vietos. — Tenai truputį pasėdėsim pauksnyje medžių.

Visą dieną praleidom drauge. Aš mačiau, kad jis buvo pilnai patenkintas mano draugyste, nes niekas jį daugiau neapėjo. Taipgi ir aš neapsakomai buvau patenkinta jo drauginumu. Apart to, jis departamento galva, o aš tik paprasta stenografė ir jis su manim praleido visą dieną! Išties aš galėjau, kad taip greit diena prabėgo ir kad reikėjo grįžti namo.

Tą naktį, kuomet nuėjau gulti, supratau, kad pirmu kart savo gyvenime pajutau meilę prie vyro.

Po to man neteko niekur susitikti Adolfo net per tris dienas. Bet štai ketvirtą dieną gatau žinią, kad finansinio skyriaus viršininkas reikalaujas, kad aš ateičiau į jo raštinę. Kuomet įėjau, jis pasveikino mane su tam tikru mandagumu, su kokių, gal but, pasveikinus bile vieną merginą. Aš nustebeu, nes niekuomet nesitikėjau tu, kuomet jis prabilo į mane:

— Panele S., aš netekau savo sekretorės, o man butinai yra reikalinga. Ar jūs nesipriešintumėte užimti tą vietą? Matai, penki doleriai daugiau savaitėje, negu kad Jums dabar yra mokama.

Negalima apsaakyti to džiaugsmo, kokį tuomet jaučiau ir nieko negalvodama atsakiau jam:

— Ačiu Tamstai! Su didžiausiu noru sutinku.
— Aš, matai, reikalauju inteligentiškos, išmintingos merginios — pridūrė jis rimtai. — Ir aš tą patyriau praeitą sekmdienį, kuomet išvažiavime sutikau Tamstą... Pradėsi dirbti čionai ryt rytą.

Aš šypsodamasi išėjau iš jo kabineto. Sekretorės vieta, penki doleriai ir savaitę daugiau ir mano viršininkas tas, kurį aš pamylėjau! Rodos neįtikėtina, kad tokią laimę galėtų pasitaikyti. Kitos, už mane vyresnės merginos, man tuoj pastebėjo, kad aš esanti užžengus ant meilės tako. Adolfas ir aš buvome daugiau, negu finansinio skyriaus viršininkas ir jo sekretorė; daugiau net, negu draugai...

Jis pradėjo mane vadinti pirmuoju vardu „Lily“, nors mano tikras vardas buvo Ona. Kuomet atvažiavau į New Yorką, tai slėpiau savo vardą ir pavardę ir neišsivadavau niekam, kad aš paeinu iš lietuvių tėvų, kurie gyvena mažame mieste.

Vieną dieną jis smarkiai apsisuko savo kedėje ir klausia manęs:

— Lily, ar tu tiki į prietarus? Nežinotau ką jam atsakyti į klausimą, todėl tik paklausiau:

— Kodel Tamsta to klausai?

(Daugiau bus)

šimtas metų atgal, mes jų irgi nežinom. Nežinom delto, kad jie buvo draugai, niekšais. Kada jie mirė žmonija žiūrėjo į juos su panieka ir skubinosi juos kuogreičiausia užmiršti.

Bet mes atmenam tuos, kurie tiesė draugijai naujus kelius, kurie mokino liaudį. Žmonijos geradėjai: rašytojai, laisvo protavimo skelbėjai, inžinieriai ir mechanikai, astronomai ir chemikai; nors šimtai metų praėjo

quo to, kai jie mirė, vienok jų darbai gyvena su mumis. Mes juos atmenam, gerbiam ir žmonija gerbs juos tol, kol ji gyvena ant šio žemės kamuolio. Skaitytojau, pats gali ką nors nuveikt žmonijos labui. Stengkis padaryti tai — atlik savo pareigas kaip žmogus ir palik savo darbą, kad žmonija žinotų, jog gyvenai del jos, o ne del savo tuščios garbės.

T. J. Kučinskas.

Berchtesgadeno Alpėse

Majoro Petro Rusecko.

(Tęsa)

Kabo ant bedugnės tamsosios, šalčiu piktuoju alsuojančios, tiesia ranką godžiąją prie gelės kalnų karalaitės baltosios spinduliais tauriaisiais spindinčiosios. Tik vieną sprindį bepašliaužti, labiau ranką virpančiąją beištiesti — ir laimė bus pasiekta, karalaitė puikioji mergaitei mylimajai, širdies turtui brangiajam bus nusikinta.

Suvirpėjo uola išdulėjusi, pasijudino iškyšulio akmuo sunkusis, sulingavo rausvasis ir virto prarajon tamsiojon, šalčiu piktuoju alsuojančion, ir nusinėse su saviimi gyvybę jaunąją, kalnų lipiko drąsaus brangiąją, iš bedugnės giliuosios neatgautą.

Tik arai klausylūs, tik sakalai akylūs griuvančiųjų akmenų laviną nesuvaldomąją, kalnų aidais galingais aidėjančią savo akimis smailiomis nulydėjo, belydėdami gi pastebėjo, tarp akmenų griuvančiųjų ižiūrėjo kuną žmogaus jaunąjį bekrinantį, akmenų smailiųjų bedraskomą, uolų gabalų sunkiųjų belaužomą.

Ir suplasnojo sparnais galingais, ir šuktelėjo kalnams, savo tėvų tėvams, šukį garsųjį plėšrųjį ir ore vingius bevingiuodami, ratus milžiniškus besukdami leidosi puotauti ten, kur jaunuolio drąsaus kunu kruvinu dalintis, jo akis jaunąsias plėšti, širdies kilnosios siekti, nulėkė gelžinsnapiai, navingiavo plėšrianaigiai.

Gi kai jaunuolis kalnų šlaitais stačiaisiais ėjo, siaurais uolų kauburiais slinko, staigiųjų sienų kabinėjos, ledynų plyšiuose kelią tyrė, Reichenhally almeį tolimoj, gražuolės piemenės rointe turtingame meilavosi kitas jaunuolis, kalnų aukštųjų medžiotojas grakštusis, meilavosi su katpėdės laimės ieškotojo drąsaus mergele, raudonskruoste darniāja veidmaine. Ir juoku skambiuojuj, ir pašiepiu piktuoju, beširdžiau kalbas jie savo lydėjo, kad jaunuolį, kad geraširdį į kelius klaidžiausius klatingai pasiumtė ne katpėdės mergelei baltosios, ne gelės laimės skaisčiosios, bet sau, jaunuoliui, mirties tarp kalnų bedugnų, tarp uolų smailiųjų žiaurosios ieškoti, kad pati meilė salžiąją iš širdžių versmių giliųjų nekludamiems senti, jąją smalsčiai gerti.

Gi kai jaunuolis pamatė katpėdę spinduliuotą, visų gražiausiąją kalnų gėlių žydriųjų karalaitę tauriāja tikrąją, kai josios siekė, pasigirdo Reichenhally almeį žaliojoj karo šauksmai žiaurieji, grobio trokštančiųjų keiksmi piktieji, ir vyrų geležimis ginkluoti, šalmis nuleistaisiais, skydais plačiaisiais, išmargintais šarvuoti apstojo rointą piemenės, veidmainės gražiosios, skaisčiaakės ir kirviais karo plieniniais grasinam, ir ietimis ilgomis grumdomi pareikalavo atdaryti rointo duris iš ažuolo kietojo sukaltas, išduoti turtus almeis žaliosios, ištiesi jauniesiems rankas ir nelaisvės žiaurosios retezinių geležinių.

Stojo jaunieji abudu į kovą sunkiųjų, pražūtingą gyvybės savo brangiosios, laisvės savo, jaunosios ginti; stojo abu viens kita petis į petį paremdami, drąsa tvirtąją kalnų audrose išaugintąją tvirtėdami.

Susidaužė kirviais, suskrižiavo ietimis, sugrėžė geležis į geležį, kibirstį plieno kietojo išskeldamos ir lyg taurai galingieji miškų didžiųjų gynėsi jaunieji užpuolikams piktiesiems, smugiais smugius atremdami, kirčiais kirčius atkirsdami, gynėsi drąsa didžiųjų, kalnų išliuluotąją pasiremdami, pasiryžimo griežto kupini rointą brangų apginti, nelaisvėn kietojon nepatekti, gyvybę jaunąją tik brangia kaina beparduoti.

Gi kai ten, Goellio aukštybėse tolimose, susiubavo akmuo rausvasis, jaunuoli, katpėdės ieškotojį drąsųjį prarajon su saviim parmesdamas, krito šaulys, Reichenhally rointo gynėjas jaunasis, krito kaip bukas kirvio piktojo pakirstas, ir žuvo piemenė, meilės klatingos veidmainės jaunoji, kalnų išauginta tvirtuolė narsioji, žuvo abudu kalnų aukštųjų drąsuoliai, kovos nelygiosios nugalėti.

Išgrobė plėšikai karingi rointą turtirgą, išginė bandas raguotas, dumais juodaisiais paleido trobėsius plokščiasitogius, ir apsikrovė turtu išplėstuoju, ir bandas be-

gindami raguotas, karo šauksmais šukaudami, kalnais nuėjo grobonyš žiaurieji.

Tai buvo 1382 metais, taigi apie penkiasdešimt metų po to, kai Eurikas, Bavary kunigaikštis, kryžiuok padedamas, mums Veliuonos tvirtovę pagrobė ir su žeme ją sulygino, tai buvo lygiai dvidešimt metų po to, kai kryžiuokai Kauną mums išgriovė ir šešis tukstančius karelių išžudė: taip buvo tais metais, kai kryžiuokai jau antru atveju mus kuršius ir žemaičius ligi pat Dubysons buvo paverge. Tada ne visi kilnūs, Vakarų Europos kultūros kupini ricieriai, nenulstantieji moterų garbės gynėjai kryžiumi besidenddami, turėjo progos tolimą, miškuose paskendusią, neįveikiamą Lietuvą plėšti, ar turtinguosius karingus Saracenus pulti, todėl, savo žmonas „kuešgiurteliais“ surakinę, skydą, kryžiumi dabintą, namie paskabinę, plėsdavo savo krikščionius brolius, kurie tik neįstengdavo kalavija kalavijos atremti.

10. Į VACMANO KARALIAUS BUSTINĘ UŽKERĖTAJĄ.

Kartais nuo karto sustodavome pasislėti, atsikvėpti, prie kokios nors uolos keilioms minutėms prisiglausdavome. Tada šaltas, drėgnas vėjas kiaurai mus perpuzdavo ir rodos visas pasaulis sušaldavo, sustingdavo, pasidarydavo itin neįtikus, patį gi dykuma pikta ir žiauri. Greičiau imdavom tėti savo kelionę aukštin ir judėsys, kova su priešginiais akmenimis, uolomis, sniego pusnimis tuojaus užblaškydavo neįtikus, nesmagų įspūdį.

Mūsų kelias dabar jau beveik be paliovos ėjo aukštyn ir itin vargingas buvo, nes visą laiką reikėjo akmenimis lipti, atyžčiau kojas statyti, vis daugiau lazdos remtis, vis giliau sniegu bristi. Sniegas labai tankus snigo, vėjas, kartais labai pikta staugdamas, rubus mums draskė, tai apsisukdamas į akis sniegu kirtu, kvapą užimdamas. Čia ir pilkų akmenų, ir judančių, besikeitėliojančių, pustancio sniego dykuma kažkaip ypatingai sielą slėgia, be paliovos primindama, galvon plakdama, kad čia esi nuo viso gyvojo pasaulio atsisakyres, lyg šimtais mylių, beribiais tolumais, neišmatuotomis erdvėmis atsitolinęs, kad į kitą nežinomą, svetimą ar užmirštą pasaulį žengi. Užtat kartais kažkaip ypatingai malonu, linksma darydavosi, kai netikėtai, staiga į niekieno nepaliestą, tamsios dulkelės nesuteptą, minkštą lyg pukas, judrų sniegą pasinerdavai.

Žengėme žingsnis į žingsnį paskui Nokajaus, bijodami kur nors nusiristi, todėl jei jis paklydęs, kokį nors vieną klaidingą žingsnį žengęs, tuojaus visas snieguotas atsigrįždavo atgal eiti, butinai su mumis nošis į nosį susidurdavo.

Ir staiga sniego sukuriuos, jau orui šiek tiek temstant, pamačiau sunkiai, vargiai iš apačios beatlipančių pilkus telefono ar telegrafo stulpus, sušalusiomis, niuniuojančiomis ir verkančiomis vielomis susijungusius. Ir mano mintis akies mirksnyj nuslydo šiomis verkančiomis vielomis ten, į tolimą slėnį, kur sniego nėra, kur vasara žaliuoja, kur žmonės, žvėrys ir kiti gyvieji Pasaulio Kurėjo kuriniai gyvena ir ilgėsys vos apčiuopiamas man lengvai širdį suspaudė: vienai valandžiukei pasimorėjo ten buti, žalia vasara džiaugtis, žmonių balsų girdėti, šios akmenų ir sniego dykumos nebematyti.

Bet ir pasisuko kalnų vėjas judrusis, ir išblaškė mano mintį liudinčiąją, ir šaukė keltis ten į aukštybes, niekad mano dar nebutas, kur tokiu vargu lipo šie pilkieji telefono stulpai, vos-ne-vos į iškaupas uolas įtvirtinti ir verkančių, liudnas šalčio giesmes niuniuojančių, vielų belydimi.

— Beliko tik šeši stulpai ir mes jau busime viešbutyje, — tarė Nokajus, berodydamas mums telefono stulpus. — Tai telefono linija iš Berchtesgadeno į viešbutį. Ja viešutis su gyvu pasauliu susirišęs.

Pasidarė smagu, kad viešbutis — atsilisio vieta, mūsų uostas — jau taip nebetoli, ir dykuma rodos lyg gyventi ir gyvenimu alsuoti ėmė, nes tie stulpai lyg gyvybės ir kultūros simbolu, lyg kelrodžiu pasidarė. Dalinai net neįtikus pranyko ir jau nebesijautė taip stipriai mūsų vienuma bei nuo gyvojo pasaulio atsiskyrimas.

(Daugiau bus)

PROTOKOLAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 33-čio ir 6-to Dvime-
tinio Seimo, prasidėjusio birželio 23 d., 1924
metų, Redington Hotely, Wilkes Barre, Pa.

(Tąsa)

„3. Griežtai protestuojau prieš 83 kuopos viršininkus, kurie V. Širvydo skundą persiuntė Pild. Tarybai, o tuo tarpu man visai nedavė žinot, gi SLA. konstitucijos skyriaus XV, paragrafas 2 sako: „Skundą padavus raštu, su Susivienijimo nario parašu, duplikate užrašų raštininkui, ir išdėjus ten privedamą prasikaltimą. Užrašų raštininkas tuojau turi perskaityti jį (skundą) kuopoj ir nuorašą jo pasiūstį kaltinamajam nariui.“ To paties skyriaus sub-paragrafas a sako: „Kuopa turi pasikirti dieną to skundo nagrinėjimui ir raštu pranešti skundikui ir apkaltinamajam apie dieną, vietą ir laiką mitingui, kuriame skundas bus nagrinėjamas.“ Aš gi tik šiandien per telefoną sužinojau nuo SLA. sekretorės, kad ant manęs yra tikrai paduotas skundas.

„4. Griežtai protestuojau prieš Pild. Tarybą už lauzymą SLA. konstitucijos, vedant šį reikalą ne konstituciniais keliais.

„Aš reikalauju, kad šis mano pareiškimas būtų užrašytas į susirinkimo protokolą, idant paskiau jo nieks nebandytų iškraipyti.“

Gegužis sako: „Mes neturime stenografės!“

Aš atsakau: „Aš galiu dar sykį išlengvo perskaityti ir sekretorė gali užrašyti.“

Nieks daugiau nieko neatsakė į mano reikalavimą, neigi užrašė mano pareiškimą. Aš apleidau posėdį.

Panelė Jurgeliūtė savo laiške sako, kad net bent dvi kuopos skundžia mane ir kad sulig tais skundais Pild. Taryba išmetė iš SLA., tuo tarpu tame Tarybos posėdy, kuriame aš buvau ir kuriame skundas ant manęs buvo skaitytas, jinai pati ant mano paklausimo atsakė, kad tasai skundas yra V. Širvydo ir kad Širvydas jį pasirašo.

Vadinasi, Pild. Taryba išmetė mane sulig tais skundais, kurių aš ir girdėt negirdėjau pirma, negu mane pasiekė p. Jurgeliūtės laiškas, liepos 31 d., o mane išmetė liepos 17 d. Ar bent kas kada nors yra girdėjęs panašų atsitikimą ne tik SLA., bet bile kokioj organizacijoj

O kad man skundas nebuvo įduotas, tai patvirtina patsai SLA. organo redaktorius „Tėvynės“ No. 34 (1923 m.). Jis sako: „Jo byla prasidėjo Pild. Tarybos posėdy ir čionai jam būtų buvę įteiktos skundų kopijos.“ Jis patvirtina, kad nuo liepos 5 d., kada Širvydas 83 kp. susirinkime, pridavė ant manęs skundą iki liepos 17 dienai, iki Tarybos posėdžiui, nieks man skundo nebuvo įteikę. Jis taip pat patvirtina, kad net Tarybos posėdy skundas man nebuvo įteiktas, nes jisai sako, kad tiktai „butų buvęs įteiktas“. Bet kada? Išsėdėjau posėdy bent pusę valandos, ir nieks man jo neįteikė. Tai kada gi skundą būtų man įteikę, kada jau išmetė iš organizacijos? Juk konstitucijoj aiškiai pasakyta, kad tuojau, kaip tik skundas buna perskaitytas kuopos susirinkime (o V. Širvydas jį skaitė kuopos susirinkime), jo nuorašas turi but pasiūstas apkaltinamajam nariui.

Gerbiameji delegatai! Dar ir šiandien jokios skundo kopijos man nieks neprisiuntė ir šiandien, jau senai išmestas iš SLA. narių skaičiaus, dar nežinau, kas pervenias tasai skundas. Panelė Jurgeliūtė savo laiške nepadauda skundo bei skundų ištisai, bet tik ištrauką iš kokių ten skundų. Jinai pati tatau pasako, rašydama: „tarp kitko esate kaltinamas už“ ir tt.

Nejaugi tik tiek SLA. narių teisės tereiškia, kad Pild. Taryba gali per telefoną pasiūstį narį, pasakyt, kad ve tas ir tas ant tavęs duoda skundą, visai neįteikus to skundo kopijos ir nedavus jam nei progos, nei laiko prisirengti ir atsivesti liudininkus, — jinai gali be jokio tyrinėjimo, tam pačiam susirinkime išmesti iš Susivienijimo! Ir dar paskiau paskelbti organe, kad jinai tą narį išmetė sulig tokių ir tokių kuopų skundais, kuomet tam nariui užtikrinu, kad skundas yra vieno Susivienijimo nario.

Spręskite, gerbiameji, patys į ką paveršiamos SLA. narių teisės tokiu Pild. Tarybos pasielgimu.

Priejus prie kaltinimų, kuriuos Pild. Taryba paduoda ištraukoj iš tam tikrų skundų, kurių ištisai nei aš, nei kiti SLA. nariai dar nėra girdėję bei skaitę, turiu pasakyti, kad jie yra neteisingi. Tiesa, aš tame 83 kp. išvažiavime, birželio 24 d., pasibaigus programai ir prasidėjus diskusijoms, kritikavau Pild. Tarybą už pirkimą karo bonų už \$120,000 ir rėmimą imperialistinės skerdynės. Aš sakiau tada ir dabar sakau, kad SLA. susideda vyriausiai iš darbo žmonių ir jis darbo žmonėms turi tarnauti. Pereitas imperialistinis karas buvo vedamas apipilėsimu tikslais, darbo žmonėms jisai atnešė tik mirtį ir baisius skausmus. Ir šiandien darbininkų klasės tebevaikvoja po imperialistinio karo uždėtą našta. Pild. Taryba, remdama tą karą, sunkiai nusidėjo prieš SLA. narius ir visą darbininkiją. SLA. nariai sudeka savo kruvinai uždirbtus centus ne tam, kad pirkti karo bonus ir remti imperialistinis karus, bet savitarpiniam susielpimui. Tie \$120,000 buvo galima įvesti į kokias saugias įstaigas, bet ne karo dievaičiui.

Aš griežčiausiai užginčijų primetimą man, kad

buk aš sakęs, kad Pild. Taryba nužudė 12 darbininkų ir kad jinai yra „darbininkų žudytoja“. Aš nesakiau, kad Pild. Taryba, kaip tokią, yra „darbininkų žudytoja“, neigi aš sakiau, kad jinai nužudė 12 darbininkų.

Buvo taip: Tame išvažiavime girdamas bonų pirkimą, p. Vitaitis pasakė, kad jeigu Pild. Taryba ir nebutų pirkus bonų, karas vis tiek taip pat ilgai būtų tęsėsis ir tiek pat žmonių būtų buvę išžudyta. Atsakydamas į tai, aš nurodinėjau, kad mes nosimis neskaitome, ar daugiau ar mažiau žmonių būtų buvę kare išžudyta, jeigu bonai nebutų buvę pirkti. Sulgy Vitaitio išvados, aš sakiau, išeitų, kad už \$120,000 net 12 žmonių tapo užmušta, nes pačios Amerikos valdžios paskelbtos skaitlinės parodo, kad kiekvienu gyvastis, kritusi karo lauke, lėšavo pasauliui \$10,000. Bet mes nosimis neskaitome, faktas pasilieka faktui, kad Pild. Taryba pirko karo bonus ir tuo prisidėjo prie imperialistinio karo. Mano supratimu, jinai, kaip atstovė organizacijos, kurios didelė didžiūmą sudaro darbininkai, neturėjo to daryti.

Bet štai skundėjai arba skundėjas išlaužia iš savo galvos žodžius bei sakinius ir bando įbrukti juos man į gerklę. Daugiau negu šlykštu, tiktai blogiausios valios gaivalai gali taip daryti. Juk tame išvažiavime buvo keli šimtai žmonių ir daug SLA. narių, kurie būtų galėję paliudyti, jog aš to nesakiau, ką man primeta skundėjai. Bet kodel Pild. Taryba nedavė man progos tų žmonių pasiūskuti, kokiems galams jinai nusispyrovė ant SLA. konstitucijos ir vienu užsimojimu išbraukė mane iš Susivienijimo? Juk aš reikalavau, kad būtų duodama man proga pristatyti liudininkų. Juk aš protestavau prieš lauzymą konstitucijos, bet veltui. Taryba ant visko numojo ranka, kad tik išmest iš organizacijos narį, kuris nesutinka su Tarybos pažiūromis.

Juk faktas yra, kad Pild. Taryba pirko karo bonų už \$120,000. Taip pat faktas yra, kad pirkdama tuos bonus jinai parėmė imperialistinį karą, tą baisią žmonių skerdynę. Jeigu taip, tai nejaugi SLA. nariai ne turi teisės net ir dabar tų Pild. Tarybos darbų kritikuoti? Ir jeigu jinai mano, kad jinai atliko šventą darbą delei SLA. ir delei darbininkijos, paremdama Susivienijimo narių centais imperialistinį karą, tai kodel jinai dabar taip bijo kritikos? O jeigu ją dabar sažinė grauzia, kuomet mato tas baisesis žaidzas ant visuomenės kuno, kurias padarė imperialistinis karas ir prie kurio jinai pat pridėjo savo prištus, tai aš nekaltas, taip kaip nekalti ir kiti SLA. nariai.

O kad aš nesakiau žodžių, kad Pild. Taryba yra „darbininkų žudytoja“, arba kad jinai „nužudė 12 darbininkų“, tai apart kitų SLA. narių, kurie buvo tame išvažiavime ir girdėjo tas diskusijas, paliudija ir patsai „Tėvynės“ redaktorius, nes jis „T.“ No. 34 sako: „Išvada pati savaime pasidaro, kad SLA. Pild. Taryba yra žmogžudžiai“.

Vadinasi, kas nors išvadą padaro, kad „SLA. Pild. Taryba yra žmogžudžiai“ ir bando primest man, kad aš taip Pild. Tarybą vadinau. Matote, gerbiameji, kiek teisybės yra pas tuos, kurie mane skundžia. Jie patys padaro išvadą ir už ją mane skundžia ir meta iš organizacijos.

Kas liečia antrą kaltinimą, kad aš agitavęs vaikiukus rašytis prie Jaunųjų Darbininkų Lygos, tai, visų pirma, aš negalėjau agituoti „vaikiukų“, nes prie Lygos gali priklausyti jaunuoliai ne jaunesni, kai 16 metų amžiaus. Ar gi galima tokius pavadinti vaikiukais?

Tiesa, aš agitavau jaunuosius darbininkus rašytis į Jaunųjų Darbininkų Lygą, bet ką tas bendro turi su SLA. vaikų skyriumi? Aš nesakiau, kad tėvai savo vaikiukų nepirrašytų prie SLA. Aš tik sakiau, kad darbininkų tėvų vaikai iš pat mažens turi but mokinami darbininkiškoj dvasioj, idant paaugę jie neitų skebauti, kuomet tėvai streikuoją.

Kas liečia Jaunųjų Darbininkų Lygą, tai ką prieš ją turi Pild. Taryba? Jinai yra grynai darbininkiška organizacija. Tas nepatinka Pild. Tarybai? Jinai yra politinė jaunuolių organizacija, kovos organizacija. Jinai nėra jokia pašalpinė-organizacija, jinai nėra priešinga SLA., jinai nepavadoja nei SLA., nei Susivienijimo vaikų skyriaus. Nesa Susivienijimas yra pašalpinė organizacija. Tie patys jaunuoliai gali priklausyti prie J. D. L. ir prie SLA.

Tai ar gi yra nusidėjimas, jeigu aš agitavau, kad apart susielpimo organizacijų, tėvai prirašytų savo vaikus ir prie darbininkiškos jaunuomenės politinės organizacijos? Tenai jie išmoks pažinti savo reikalus ir išsaugį susipratusius kovotojus. Ar gi tas priešinga SLA., kurio 99 nuosimčių sudaro darbo žmonės?

Tas tik parodo, kad Pild. Tarybai nepatinka Jaunųjų Darbininkų Lygos politinė pozicija. Jinai yra darbininkiška, revoliucinė jaunuolių organizacija, ot kodel Taryba pagatava ne tik Lygą, bet ir visus, kurie už ją stoja, prigirdyti šaukšte vandens.

Gerbiameji! Aišku, kad Pild. Taryba pasiryžus buvo apsidirbti su jos politiniais oponentais, nes kitokios priežasties nėra, delei kurios jinai mane išmetė iš SLA., net žiauriai sulaužydama konstituciją, ir paprasčiausias narystės teises.

Tame išvažiavime aš bent per kelius sykius paagitavau visus darbininkus ir darbininkes, taip pat ir vaikus, rašytis prie SLA., kaip prie didžiulės pašalpinės organizacijos. Aš pabrėžiau, kad geriau priklausyti prie tokios nacionalės pašalpinės organizacijos, negu

prie atskirų, mažų pašalpiųjų draugijų.

Ir jeigu būtų buvus duota man proga, jeigu Pild. Taryba nebutų lauzius Susivienijimo konstitucijos, tai ne vienas, ne keli, bet keletas dešėtkų liudininkų būtų tatau patvirtinę. Bet ne, Pild. Taryba nuo visko užmerkė savo akis ir vienu užsimojimu išlavė mane iš organizacijos.

Aš nesijaučiu kuom nors nusidėjęs prieš SLA. arba jį kaip nors nuskriaudęs, aš tvirtinu, kad Pild. Taryba išmetė mane tik todėl, kad aš išdrįsau pakritikuoti jos blogus darbus ir kad jinai nesutinka su mano politinėmis pažiūromis. Bet gi Susivienijimo konstitucijoj aiškiai pasakyta, kad prie SLA. gali priklausyti žmonės visokių politinių ir religinių pažiūrų. Ir jeigu bus leista vienų pažiūrų nariams mėtyti iš Susivienijimo kitų pažiūrų narius, tai tik žalos tegalės atnešti visai organizacijai.

Tikėdamas, kad Seimo delegatai, visapusiai išlūskė šitą klausimą, sugražinsite man visas SLA. narystės teises, ir linkėdamas Seimui geriausių pasisekimų, pasilieku,

Su gilia pagarba,

A. Bimba.

SLA. Seimui.

Meš, žemiau pasirašę, kurie dalyvavome SLA. 83 kp. išvažiavime, 24 d. birželio, 1923, Glendale giraitėje, ir esame nariai SLA. ir girdėjome diskusijas tarp A. Bimbos ir S. E. Vitaitio, liudijame, kad A. Bimbo, kritikuodamas SLA. Pildomąją Tarybą už pirkimą karo bonų, nesakė, kad Pildomąji Taryba „nužudė 12 darbininkų ir kad ji yra darbininkų žudytoja“, kaip kad yra pasakyta paduotame skunde. Toliau liudijame, kad A. Bimbo, agituodamas jaunuolius stoti į Jaunų Darbininkų Lygą, nesakė, kad vaikiukai nesidėtų prie SLA., bet priešingai, pabrėžė, kad visi, jauni ir suaugę, stotų į SLA. kaip į pašalpinę organizaciją.

Kazys Jankaitis, SLA. 38 kp.

J. Siurba, SLA. 83 kp.

O. Šimoliumiūtė, 83 kp.

Janina Bondžinskaitė.

Klemensas Briedis, SLA. 83 kp.

SLA. Pildomosios Tarybos pranešimas SLA. 33-čiam ir 6-tam Dvime-tiniam Seimui reikale išbraukimo iš SLA. narių tarpo SLA. 83 kp. nario Antano Bimbos.

Gerbiameji Seimo Delegatai:—

Kai jau visiems SLA. nariams yra žinoma, kad S. L. A. Pildomąji Taryba savo suvažiavime, įvykusiame liepos 17-18 dd., 1923 m., SLA. Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York City, pasiremdama kuopų ir pavienių narių skundais ir liudymais, išbraukė iš SLA. narių tarpo SLA. 83 kuopos narį Antaną Bimbą, kaip sunkiai prasižengusį prieš SLA. Konstituciją, įstatymus, Taisykles ir Valdymosi Nurodymus. Bet kadangi šis incidentas sukėlė nemažą triukšmą nekuriuose SLA. kuopose ir nekuriuose nariuose, kurie savotiškais išrokavimais remdamiesi daugiau patikėjo vienam prasižengusiam nariui, negu dviejų kuopų skundams ir įrodymams p. Bimbos prasižengimo ir kelių narių liudymams, kad tas p. Bimbos prasižengimas yra įvykiu faktui, ir tokios kuopos ir nariai į nieką neatsižvelgdami pradėjo kelti kuopų susirinkimuose suirutes ir visai pšmeižti ir niekinti Pildomąją Tarybą, net išnešdami tokias protesto rezoliucijas, kurios irgi prasižengė prieš SLA. įstatymus ir taipgi atsižvelgiant į p. Bimbos apeliaciją, kurioje iš-kraipomi faktai ir jau jam priprastu budu šmeižiama SLA. Pildomąjį Tarybą, todėl matėme reikalo patiekti raštinšką pranešimą šiam gerbiamam Seimui, kad tuo budu tiksliai ir smulkmeniškai nušvietus to nemalonaus incidento visą procedurą.

Aukščiau minėtojo SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimo trečioje sesijoje SLA. Sekretorė P. Jurgeliūtė perskaito SLA. 83 ir 76 kuopų skundus, kuriais reikalaujama, kad SLA. 83 kuopos narys Antanas Bimba būtų tinkamai nubaustas už išėjimą prieš SLA. viešame SLA. 83 kuopos išvažiavime, kur jisai sukėlė suirute ir savo kalboje kriminaliai šmeižė SLA. Pildomąją Tarybą ir atkalbinėjo SLA. narius, kad nerašytų savo vaikiukų prie SLA., kur buk jie yra išauklėjami darbininkams priešingoje dvasioje ir patarė lietuviams savo vaikiukus geriau prirašyti prie jo atstovaujamos partijos jaunuolių organizacijos, butent prie Jaunųjų Darbininkų Lygos. Kuopų skundai yra sekami:

Liepos 5, 1923.

Rezoliucija

priimta SLA. 83-čios kuopos mėnesiniame susirinkime liepos 5, 1923, ir nūtarata pasiūsti Pildomajai Tarybai del įvykdymo ir ištyrimo:

Birželio 24, 1923, Glendale giraitėje, Brooklyne, N. Y. įvyko SLA. 83-čios kuopos metinis išvažiavimas su tikslu agitaciniu už Susivienijimą ir pasilinkšminimo. Jį atsilankė ir minėtos kuopos neseniai priimtas narys, Antanas Bimba, kuris niekieno nekviestas teikėsi įsiveržti į programą ir pasakytį susirinkusiai visuomenei demagogišką prakalbą, kurioje dergė, šmeižė ir niekino Pildomąją SLA. Tarybą ir pačią organizaciją, sakydama tokius žodžius ir dalykus, kurie tinka apkalbėti tik ir svarstyti SLA. kuopų susirinkimuose, o ne pašaliniui, neorganizuotai publikai, kuri SLA. reikaluose jokio balso neturi. Nors jo kalbos visos tonas buvo blėdin-

gas SLA. organizacijai, atgręsiantis žmones ir senus narius nuo prigulėjimo, bet ypatingai jis pasakė du dalyku:

1. Kad Pildomąji Taryba, pirkdama varde SLA. Suvienytų Valstijų Liberty Bonus sumoje \$120,000 padėjo Amerikos kapitalistinei valdžiai įvykdinti savo sumanytas žudynes Francijoje, ir tais pinigais nužudė bent 12-ką darbininkų ir todėl yra „darbininkų žudytoja“. Tokiais žodžiais Bimba, budamas SLA. nariu, pastatė mūsų organizaciją kompromituojančion padėtin Amerikos valdžios akyse ir sukirsino visuomenę prieš Pildomąją SLA. Tarybą.

2. Kad lietuvius vaikiukus reikia prirašinėti ne prie SLA., bet prie „Jaunų Darbininkų Lygos“, kuri yra žinoma kaip komunistų organizacija.

Tokiomis kalbomis ir pasielgimu, Antanas Bimba, įrodė savo netinkamumą buti SLA. nariu, kad jam nerupi SLA. gerovė ir bujojimas. Todėl jis sunkiai prasižengė prieš konstitucijos Skyriaus XIII paragrafus e ir h. Prašome pritaikinti jam Baudų Skyriaus XIV paragrafą f, tai yra: išbraukti minėtą Antaną Bimbą iš SLA. narių tarpo.

Faktus gali paliudyti: aukščiau minėto išvažiavimo programo pirmininkas V. Širvydas, „Tėvynės“ redaktorius S. E. Vitaitis, 83-čios kuopos užrašų raštininkas L. G. Kazius, Central Brooklyno kuopos narys J. Laučiškis, ir kiti mūsų kuopos nariai, jei reikalas bus.

Minėtą rezoliuciją pagamino išrinkta 83-čios kuopos komisija, veikdama ant V. Širvydo skundo, paduoto kuopos susirinkime, ir susirinkimas nutarė kad finansų raštininkas pasiūstų ją į Pildomąją Tarybą.

Su pagarba,

Vytautas Širvydas,
finansų raštininkas.

Liepos 14, 1923 m.

Gerbiameji Pild. SLA. Taryba:—

SLA. 76 kp., C. Brooklyn, N. Y., yra nutarusi atkreipti SLA. Pildomosios Tarybos domę į Brooklyno SLA. 83 kuopos parengtą išvažiavimą, birželio 24 d., Glendale giraitėje, kur minėtos kuopos, regis, narys, Antanas Bimba, išniekino Pildomąją Tarybą ir pasakė prakalbą, kurios tonas atgrėšė žmones nuo priklausimo prie SLA. Daugelis mūsų narių yra pasipiktinę tokia p. Bimbos prakalba, ir daugelis žmonių juokiasi iš Susivienijimo, delei to.

Tad prašome Pild. Tarybos dalyką ištirti, ir jei Antanas Bimba, kaip sakoma, yra Susivienijimo narys, tai prašome jį išbraukti, o jei ne, tai paaiškinti kodel SLA. 83 kuopa pavelijs jam taip kalbėti savo išvažiavime.

SLA. 76 kp. valdyba:

Pirmininkas — T. Laučiškis,

(Kuopos antspauda). Raštininkas — A. Sendrauskas,
Iždininkas — Jonas Batavičius.

Toliau Sekretorė perskaitė ir narių pranešimus-liudymus, kurie buvo tame SLA. 83 kuopos išvažiavime ir girdėjo p. Bimbą kalbant ir kuriais patvirtina, kad p. Bimba yra taip sakęs, kaip kuopų skunduose sakoma. Narių liudymai yra sekami:

Pranešimas.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomajai Tarybai, 307 West 30-th Street, New York, N. Y.

Gerbiameji:—

Aš, žemiau pasirašęs 126 kp. narys, dalyvavęs 83 kp. surengtame išvažiavime, buvusiam birželio 24 d., 1923 m., Glendale giraitėje, L. L. N. Y., girdėjau kaip vienas iš kalbėtojų, A. Bimba, priešais susirinkusią publiką, išniekino Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomąją Tarybą, įvardindamas kraujageriais, buržuazinės Amerikos valdžios įrankiais, už tai, kad Pild. Taryba pirkusi Suvienytų Valstijų Laisvės Paskolos Bonų vertės \$120,000.00, tai pagelbėjusi kapitalistiškai valdžiai užmušti 12 darbininkų ir apmokėti po \$10,000.00 už kiekvieną mūsų draugą nužudytą Francijos laukuose.

Antra: Tas pats A. Bimba, toje pat prakalboje prieštaravo SLA. įstatams, agituodamas žmones kad neprirašinėtu savo vaikų prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, nes esą vaikai išauklėti lietuvių dvasioje, eina skersti darbininkus, tai geriau kad lietuviai savo vaikus prirašinėtu prie „Jaunų Darbininkų“ Lygos.

Tokia vieša A. Bimbos agitacija priešais Susivienijimą Lietuvių Amerikoje didžiai kenkia SLA. bujojimui, augimui; tad šiuomi atkreipiu SLA. Pildomosios Tarybos domę, kad artimiausiu laiku imtusi ištyrimo viso reikalo ir prašalintų A. Bimbą iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių tarpo, nes vidujiniai priešai, išdavikai ir šmeižėjai, organizacijos griovėjai, negal buti vienoje organizacijoj su tais, kurie auklėja tą organizaciją.

Mano, kaip SLA. nario, pareiga yra ginti organizaciją nuo jos griovėjų. Šiuomi meldžiu atkreipti domę į šį nemažos svarbos reikalą.

Pasitikėdamas kad Pildomąji Taryba, eidama savo pareigas, pasielgs teisingai sulig įstatų mūsų organizacijos, pasilieku SLA. 126 kp. narys,

A. B. Strimaitis.

New York, N. Y., birželio 27 d., 1923 m.

Birželio 25, 1923, Brooklyn, N. Y.

SLA. Pildomajai Tarybai,
307 West 30-th Street,
New York City, N. Y.

Gerbiamoji SLA. Pild. Taryba:—

Nors man nesmagu išeiti su kokiais nors skundais, kaip lietuviai prieš kitą kurį nors lietuvių, bet kadangi čionai nėra skundas daromas valstybiniam teismui, tik savo broliška organizacijai, ir tai labai svarbiuose mūsų organizacijos principuose, todėl nesidroviau kreiptis į Tamstas su sekamu reikalu.

Pereitą sekmadienį, Glendale parkely (Brooklyne) įvyko SLA. 83 kuopos metinis išvažiavimas, kuriame buvo ir prakalbų programėlis. Kalbėtojai buvo: pp. Siurba, S. E. Vitaitis („Tėvynės“ redaktorius), pagaliaus kokiui tai buvo (kviestas ar nekviestas, to nežinau, tik žinau, kad mūsų kuopos narys) atsirado žinomas komunistų agitatorius A. Bimbo ir prisikabino į prakalbų programą. Tas nebuvo peiktina, jeigu narys nori organizacijai gero ir kuo gali, jai prisideda; bet čia išėjo netik nieko gero, bet didelė skriauda, tiesiog šmeižtas mūsų organizacijai, — o jei kokia, dar galės ir Suv. Valstijų valdžia prie mūsų organizacijos prisikabinti.

Dalykas buvo tame. Užbaigus p. Vitaičiui savo kalbą, minėtasis Bimbo beveik nei nesiprašęs, pasiėmė balsą (ačiū silpnai vedėjo, kuris tą visgi užleido) ir pradėjo „kritikuoti“ Vitaičių. Jo „kritika“ nuėjo tiek toli, kad jisai (Bimbo) įkaltino SLA. Pildomąją Tarybą žmogžudystėje. Jisai sakė, kad Pild. Taryba, pirkdama Suv. Valstijų laisvės bondus karo metu, padėjo Suv. Valstijų valdžiai nugalėti Francijon kelioliką kareivių ir juos tenai užmušti. Jisai išskaičiavo, kiek tenai tas užmušimas ir lėšavęs, bet domėn neimiau jo skaitlinių, tik man vienas domėn įsibriežė, kad SLA. organizacija, šiuo Bombos agitatorišką kalbėjimu, tapo įtraukta didelėn kompromitacijon ir net atsakomybėn prieš Suv. Valstijų valdžią.

Toliau tas patsai Bimbo karštai ragino jaunus lietuvius, vieton rašyti juos prie SLA., geriaus juos rašyti prie komunistinių jaunuolių draugijų.

Abelnai šitos Bimbo prakalbos klausantieji turėjo sau įspūdžio, kad čionai su tikslu ir sužiniai yra ateita jo netik SLA. niego gero nepadaryti, bet dar jam pakenkti ir į bylas įtraukti su Suv. Valstijų valdžia. Aš kaip SLA. narys ir podraug, kaip Suv. Valstijų pilietis, esu griežtai priešingas tokiai politikai. Man yra įrangti ši organizacija, man taigi yra brangi šita šalis, mano naujoji tėvynė, kuri mane prigludė Rusijos persekiojimų laikais. Todel nieku būdu negaliu tylėti, kuomet mūsų organizaciją ir mūsų priimtine šalį, taigi mūsų Pild. Tarybą bei Suv. Valstijų valdžią mūsų pačių narys vadintų žmogžudžiais. Protestuotu ir prieš tai, kad mūsų jaunimas yra kalbinama šalin nuo SLA. o raginama dėtis prie pardsavėlių Rusijai.

Delto ir prašau SLA. Pildomosios Tarybos imti veikmę, kad tokis narys, kaip A. Bimbo būtų tinkamai nubaustas ir tuomi prašalinta priežastis skūstis Suv. Valstijų valdžiai, kad ji apgintų narių gerovę, garbę ir vardą.

Su tikra pagarba,

J. O. Širvydas.

Taigi Pildomajai Tarybai jau iš laikraščių pranešimų buvo žinoma, kad tame išvažiavime kalbėjo ir „Tėvynės“ redaktorius S. E. Vitaitis ir vedė ginčus su p. Bimbo, nes del jo kalbos buvo kilusios ir tos diskusijos, tadel pareikalauti ir iš p. Vitaičio raštiško pranešimo apie tą įvykį. Pono Vitaičio pranešimas yra sekamas:

New York City, liepos 18 d., 1924 m.

SLA. Pildomajai Tarybai,
New York City.
Gerbiamoji:—

Pildomosios Tarybos suvažiavimui reikalaujant, kad aš duociau raštišką savo liudymą delei įvykusio skandalo SLA. 83 kuopos išvažiavime, buvusiam birželio 24 d., 1923 m., SLA. girdėjęs p. Bimbos kalbą ir vedęs su juo ginčus, kaip reikalsais, taigi čionai išpildau Tamstų reikalavimą ir trumpoje sutraukoje pateikiu to įvykio faktus.

Birželio 24 d., 1923 m., nuvykau į Glendale giraitę, kur buvo surengtas SLA. 83 kuopos išvažiavimas ir kuriame aš buvau kviestas kalbėti. Tarpe 3 ir 4 val. po pietų pil. V. Širvydas sausukė publiką ir pradėjo išvažiavimo programą, kuris susidėjo vien iš prakalbų. Pirmas kalbėjo pil. J. Siurba. Po jo pakvietė pirmininkas kalbėti mane ir kadangi prieš prakalbas pirmininkas man buvo pranešęs, kad šis išvažiavimas rengtas tikslu pagauti už SLA., tadel aš ir kalbėjau vien SLA. reikalais, pirmiausiai įrodydamas ant kiek reikalinga kiekvienam darbo žmogui prigulėti ir pastovias ir turtin gas apdraudas ir pašalpos organizacijos ir kartu nurodžiau, kad SLA. yra geriausia tuo žvilgsniu organizacija ir kviečiau kiekvieną lietuvių, kuris dar nepriguli prie SLA., nieko nelaukiant prisirašyti. Antrą dalį kalbos pašvenčiau agitacijai už prirašymą lietuvių vaikų prie SLA., nes gerai žinojau, kad tulų Valstijų Apdraudos Departamentai reikalauja, kad SLA. Vaikų Skyriuje būtų nors 500 narių, kol tas skyrius bus užtvirtintas ir taigi žinojau, kad dar mūsų organizacijai toli nuo tos skaitlinės. Taigi esu giliausio įsitikimo, kad ir prisirašantiems lietuvių vaikams prie SLA. padaroma didelės naudos visais žvilgsniais. Savo kalboje įrodinėjau, kad

Amerikoje priaugantis jaunimas ištautėja ir jau šiandien visam Amerikos lietuvių gyvenimui pradeda priurti jaunų jėgų visuomenės darbams. Todel agitavau SLA. narius, kad kiekvienas laikytų savo pareigą savus kudukius nieko nelaukiant prirašyti prie SLA., o kuomet subursime nors 5,000 narių SLA. Vaikų Skyriuje, tuomet galėsime įkurti kuopose jaunimo auklėjimui kuopes, kur bus rūpinamasi juos aptarnauti tinkamo sporto ir žaislų įmonėmis, kad tuo būdu sulaukius juos nuo svetimauciu organizacijų. Taigi kartu bus progos juos pamokinti lietuvių kalbos ir rašybos ir tuo keliu einant bus galima mūsų čionai priaugantis jaunimas auklėti pilnai lietuvių dvasioje ir taip auklėjamas jaunimas iš pat mažens pasiliks prie lietuvių ir priaus jaunų jėgų mūsų visuomenės darbams.

Pabaigus man kalbą atsistoja tulas vyrukas ir pareiškia, kad SLA. Pildomoji Taryba pasielgusi priešingai darbininkų reikalams, pirkdama Lietuvos ir Amerikos valdžios bonų net už 30,000 dol. ir mėgina kalbėti, kad įrodžius tą Pild. Tarybos žalingą žygdarbininkams. Vienok jo kalbos negalima suprasti ir pirmininkui ji sulaukius aš paimu balsą ir maž daug pareiškiu sekamai:

„SLA. Pildomoji Taryba nėra pirkusi Lietuvos Paskolos bonų nei už vieną centą SLA. pinigais, nes Valstijų Apdraudos Departamentai fraternalėms organizacijoms nevelina pirkti ne tik Lietuvos, bet ir kitų svetimų valstybių paskolos bonų. Vienok tas nereiškia, kad tie bonai nėra geri. Jei aš turėčiau pinigų, tai Lietuvos Paskolos bonų pirkčiau kad ir už 50,000 dol., nes mano įsitikinimu, Lietuvos paskolos bonuose yra saugus ir pelningas pinigų įdėjimas. Kas liečiasi Amerikos valstybinių karo paskolų, tai SLA. Pildomoji Taryba yra pirkusi ne už 30,000 dol., bet už 120,000 (šitaip sakydama suklydau, nes vėliaus sužinojau, kad yra pirkti tik už 115,000 dol.). Vienok SLA. Pildomoji Taryba tai darė visiškai ne tuo tikslu, kad parėmus kapitalistinius karus, o vien tuo tikslu, kad Valstijų Apdraudos Departamentai reikalauja, kad visi SLA. pinigai būtų įdėti į pilnai saugias vietas ir neštų nemažiau 4-tą nuosimtį į metus. Kadangi Jungtinių Valstijų valdžios bonai yra pilnai saugum ir pelningu idėliu, tadel jie ir pirkti, nes nevisuomet yra lengva surasti saugias ir pelningas vietas valdžios kontroliuojamos organizacijos pinigų idėjimui. Ant galo, jei SLA. Pildomoji Taryba ir nebūtų pirkusi šitų bonų, tai jie vis viena būtų išpirkti stambųjų kapitalistų, tadel SLA. Pildomoji Taryba neturėjo galės sustabdyti karo.“

Po šitokio mano paaiškinimo pakyla p. Bimbo ir reikalauja balso. Programo vedėjas pastebi, kad čionai yra SLA. 83 kuopos išvažiavimas, kuris rengtas tikslu praveisti agitaciją už patį SLA. ir tadel jis nelesiąs vesti tokių diskusijų, kurios tinka tik kuopos susirinkime apkalbėti. Vienok p. Bimbo pasiūnia pirmininką „po vėlinu“ sau iš kelio ir pradeda rėsti prakalbą. Jisai kalba apie 20—30 minutų laiko ir sunku pasakyti su koki žiaurumu ir kaip šliksčiai šmeižia Pildomąją Tarybą. Butų perdaug didelis darbas atkartoti visą p. Bimbos kalbą, tadel čionai pakartosis tik pačius svarbiuosius jo išsireiškimus. Jisai tarpe kitko pasakė maž daug sekamais žodžiais sekamą šmeižtą:

„Bereikalingai p. Vitaitis mus čionai bovina lyg mažus vaikus, tikrindamas, kad SLA. Pildomoji Taryba neturėjo kito tikslo pirkdama Amerikos valdžios karo bonus, apart pelningo pinigų idėjimo. Čia yra aišku kiekvienam susipratusiam darbininkui, kad SLA. Pildomoji Taryba norėjo paremti kapitalistinį karą ir tadel ji išėjo prieš kapitalistus ir nusilenkdama jiems pasakė: štai mes varde 15,000 SLA. narių — organizuotų darbininkų atnešam 120,000 dol., tų pačių darbininkų sudėty, ir atiduodam jums, kad jūs galėtumėt dar daugiau darbininkų nugarsti į Pranciją ir tenai juos užmušti. Kapitalistai džiaugėsi tokiu SLA. Pildomosios Tarybos žygiu, nes kapitalistams labai svarbu, kad jų surengtos skerdynės užgiriama organizuotų darbininkų vardu.“

Kadangi sulig pačios Amerikos valdžios apskaitliavimo užmušimas Prancijoj kiekvieno Amerikos darbininko šiai šaliai lėšavo apie 10,000 dol., tadel SLA. Pildomoji Taryba nusiuntė Prancijon apie 12 darbininkų ir juos tenai užmušė. Už šitokį savo kruviną darbą SLA. Pildomoji Taryba yra nusidėjusi prieš visą darbininkšką pasaulį ir kol ji bus gyva, savo kruvinų rankų negalės nusiplauti prieš susipratusių darbininkų akis. Kalbant apie vaikų prirašėjimą prie SLA., aš irgi negaliu su tikti su p. Vitaičiu. Visų pirma, yra gerai, kad čionai gimę ir auganti lietuvių vaikai ištautėja, nes čionai yra jų tėvynė, jiems praisė čionai gyventi ir jie budami amerikonaus turės didesnių šansų Amerikos gyvenimo progomis pasinaudoti. Taigi negalima sutikti, kad lietuvių priauganti karta būtų auklėjama Amerikos lietuvių patriotinėse organizacijose, kur jaunas sielas mokina neapkęsti kitų tautų žmonių ir taip auklėjami kudukiai, kuomet užauga, eina skersti kitų tautų tokius pačius darbininkus. Lietuviai skerdžia lenkus ir latvius, o lenkai ir latviai skerdžia lietuvius ir kitus. Todel susipratusių ir nesupratusių darbininkų veikams reikalinga iš pat mažens skiepyti klasinio susipratimo dvasia, kad jie užaugę neitų skersti kitus tautų darbininkų, neitų streiklaužauti, kaip štai šiomis dienomis padarė vienos Pennsylvania kolegijos studentai, nueidami streiklaužauti ir užimti jau vienuoliką mėnesių streikuojančių darbininkų vietas, gelžkelio „šopmanų“ streike. Todel kiekvieno susipratusio ir nesupratusio darbininko vaikui vieta ne patriotinėse organizacijose, ne susivienijimuose, o tik „Jaunųjų Darbininkų Lygoj“, kuri neseniai

yra susikurusi čionai, Amerikoje. Tik šitoj organizacijoj ir lietuvių vaikai bus tinkamai darbininkškąj dvasioj išauklėti.“

Šitokis p. Bimbos pareiškimas sukėlė didelio pasipiktinimo buvusiuose tame išvažiavime SLA. nariuose, o nenariai pradėjo svaidyti į SLA. pajukiančiais pasityčiojimais. Aš atrėmiau tuos p. Bimbos šmeižtus ir šitas barnis tęsėsi apie valandą laiko suviršum. P. Bimbo net keliais atvėjais kalbėjo ir vis tokiu pačiu tonu ir tokiomis pačiais argumentais šmeižė SLA. Pildomąją Tarybą ir niekion SLA. atliktus darbus. Jisai neiškentė ir manęs neiškolėjo, kaip „kapitalistams tarnaujančios Pildomosios Tarybos klapčiuko“ ir tam panašiai. Jisai net išvadino darbininkų pardavėjais ir Pittsburgho SLA. Seimą, kuris nutaręs įdėti kuodaugiausiai SLA. pinigų į valdžios bonus.

Tai tiek tegal u pasakyti iš to skandalo, kuris kilo SLA. 83 kuopos išvažiavime birželio 24 d., 1923 m., trumpoje sutraukoje tą viską paėmus. Mano supratimu čionai p. Bimbo, pats budamas SLA. nariu, sunkiai nusidėjo prieš SLA. Konstituciją ir nemaža pakenkė organizacijos bujojimui, viešame išvažiavime išeidamas su tokiomis savo kolonėmis ir šmeižtais kaip prieš organizacijos viršininkus, taip ir prieš pačią organizaciją, svarbiausiai atkalbindamas SLA. narus, kad tie nerastyt savo vaikų prie SLA. Vaikų Skyriaus, kuriame bukuria vaikūčius išauklėti tokioje dvasioje, kad jie eitų skersti kitų tautų darbinkus ir būtų žemiausios rūšies streiklaužiais. Kiekvienas girdėjęs šitą p. Bimbos prakalbą tegali tik vieną išvadą padaryti, butent, kad SLA. auklėja vaikus, prigulinius prie SLA. Vaikų Skyriaus, vien kitų tautų darbininkų žudintojais ir streiklaužiais.

Jei būtų reikalo, tai plačiau galėčiau paaiškinti gyvu žodžiu, nes sunku ir laikas man nevelina viską aprašyti.

Su gilia pagarba,

S. E. Vitaitis,

„Tėvynės“ Redaktorius.

Akyvaizdoje visų šių skundų ir liudymų yra aišku, kad p. A. Bimbo taip kalbėjo ir tuo būdu sunkiai nusidėjo prieš SLA. Konstituciją ir įstatymus ir taigi pakenkė organizacijos bujojimui. Taigi reikia pažymėti ir tas faktas, kad p. Bimbo nusidėjo net ir SLA. Seimų nutarimams, nes ir 31-mas ir 4-tas Dvimetinis Seimas, kuris įvyko So. Boston, Mass., ir 32-ras ir 5-tas Dvimetinis Seimas, kuris įvyko Detroit, Mich., be jokio pasipriešinimo yra užgyrę Amerikos valdžios paskolų pirkimą. Taigi ir pirmesnieji Seimai yra nutarę, kad SLA. Pildomoji Taryba pasistengtų kiek galint daugiau SLA. pinigų įdėti į Jung. Valst. valdžios paskolas. Todel čionai jau nėra vienos Pildomosios Tarybos nutarimas, nes jis tik išpildė pirmesniųjų Seimų nutarimus ir tuos Pildomosios Tarybos darbus užgyrė vėlesnieji Seimai net be jokio pasipriešinimo. Todel ir su šitokiais savo nepamatuotais ir kriminaliais šmeižtais p. Bimbo išeidamas prieš Pildomąją Tarybą, visų pirma išėjo prieš SLA. Seimų nutarimus.

Vienok Pildomoji Taryba gal ir nebūtų domės kreipus į p. Bimbos kriminalius šmeižtus, nes Pildomosios Tarybos nariai jau yra apsipratę su tokiomis šmeižtais, kuriais per kelioliką pastarųjų metų juos vaišina visoki Bimbos ir jiems panašūs gaivalai, o įžeidimą Seimų nutarimų būtų palikusi pačiam Seimui apginti. Vienok čionai p. Bimbo nusidėjo daugiausiai prieš SLA. Vaikų Skyriaus reikalus, nes tuo patim laiku jisai atkelbinėjo SLA. narius nerašyti savo vaikų prie SLA., kaip prie netinkamos ir net žalingos priaugančios kartos auklėjimui organizacijos, kuomet Valstijų Apdraudos Departamentai pirmąkart mums pareiškė, kad mes greitai laiku turime padauginti savo Vaikų Skyrių nors iki 500 narių, jei norime tą skyrių legalizuoti. Tuo tarpu Vaikų Skyriuje narių skaitlius buvo dar toli nuo reikalaujamų skaitlinės ir štai SLA. narys atsistoja viešam SLA. kuopos išvažiavime, kuris surengtas SLA. agitacijos tikslams, ir nepamatuotai šmeižia ir provokuoja organizaciją, jos tikslus ir viršininkus ir eina net taip toli, kad agituoja prieš rašymą lietuvių vaikų prie SLA. ir įsako lietuviams darbininkams savo vaikus prirašyti prie kokios ten partijonės organizacijos, vietoje prie S. L. A. Ir tai daro SLA. kuopos surengtame išvažiavime. Juk niekas nedraudžia bent kuriam SLA. nariui kalbėti ar agituoti už ką jis nori už organizacijos ribų, bet gi negalima leisti to, kuomet SLA. kuopų surengtose išvažiavimuose, tikslu praveisti agitaciją už savo organizaciją, atsistoja ir net per gvolta įsibrovę to paties SLA. nariai provokacijomis ir kriminaliais šmeižtais remdamiesi veda agitaciją prieš SLA. ir bruka susirinkusiai publikai partijines organizacijas, kurios nieko bendro neturi su SLA.

Šitais motyvais remdamosi Pildomoji Taryba matė reikalo paimti visus aukščiausio minėtus skundus ir liudymus rimtam apsarvastymui. Ir visapusiai apsarvastius priėjo prie tos išvados, kad reikalinga patraukti p. Bimbą atsakomybėn prieš SLA. Konstituciją ir įstatymus. Pareiškęs SLA. Konstituciją paaiškėjo, kad p. Bimbo prasižengė beveik prieš visą Konstitucijos skyrių XIII, kuriame nurodoma už kokius prasižengimus narys gali būti teisiamas ir baudžiamas, o ypatingai aiškus jo prasižengimas yra prieš to skyriaus paragrafo 1, sekamus sub-paragrafus:

„e) Už šmeižimą, niekinimą ar neteisėną kaltinimą Susivienijimo Seimo, jo viršininkų ar Pildomosios Tarybos narių.“

domosios Tarybos narių.

„h) Už nepadorų pasielgimą, kuris gali atsiliepti ant nario sveikatos ar Susivienijimo vardo.
„k) Už užpuoliną, mušimą, užgavimą, ar kitokį nario kvaršinimą atvirame susirinkime.“

Papildydamas p. Bimbo šituos prasižengimus yra aišku, kad jisai nusidėjo pilnoje plotmėje aukščiausio minėto skyriaus dėsniams ir tadel jo prasižengimą liečia ir to paties skyriaus sub-paragrafas a), kuriame sakoma:

„Už peržengimą tyčia Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Konstitucijos, Įstatymų, Taisyklių ir Seimo nutarimų.“

Akyvaizdoje šitų visų prasižengimų Pildomoji Taryba, pasiremama Konstitucijos dėsniams, paėmė originaliam negrinėjimui šią bylą. Kas liečiasi užmetimui, kad Pildomoji Taryba su p. Bimbos byla pasielgė nesulig Konstitucijos nurodymų, kaip kad tvirtina ir pats p. Bimbo ir jo užtarėjai tvirtino savo protestuose, tai neišlaiko jokios kritikos ir tik mėginama tuo būdu daryti nerimti išsisukinėjimais. Pildomoji Taryba, paimdama originaliam nagrinėjimui p. Bimbos bylą, rėmėsi Konstitucijos dėsniams: Skyriaus V, paragrafas 5 pareiškia:

„Pildomoji Taryba turi pilną galę aiškinti Susivienijimo įstatymų prasmę ir tie aiškinimai riša Susivienijimą, su ta vienok išlyga, kad prieš bile kokį tokį nusprendimą galima apeliuoti į sekančią reguliarią Seimą; ji daro visus įstatymus ir padavimus, kurie gali būti reikalingi ir derami Susivienijimo įstatymų vykdymui.“

O skyriaus XV, paragrafo 1 sub-paragrafas a) pareiškia sekamai:

„Bylose tarp kuopų, arba narių ir kuopos, arba tarp Seimo viršininkų, arba Pildomosios Tarybos narių, — Pildomoji Taryba turi originalę teisiąmybę dalyko nagrinėjimui.“

Taigi šitais Konstitucijos dėsniams pasiremiant Pildomoji Taryba netik turėjo galę, bet net buvo jos pareigomis paimti originalę teisiąmybę p. Bimbos bylos nagrinėjimui.

Kadangi aukščiausio minėta byla prasidėjo Pildomajoj Taryboj, tadel buvo manyta užvesti formalis bylos nagrinėjimas, kaip tatai nurodo SLA. Konstitucija. Bet kadangi Pildomoji Taryba negali sėdėti kelias dienas Centre vien tuo reikalu, tadel nutarta p. Bimbo pakviesti į Pildomosios Tarybos suvažiavimą, kad tuo būdu perskaičius čionai jam skundus, davus pačiam progos pasiaiškinti ir, jei būtų reikalo bylą negrinėti Konstitucijoje nurodytu būdu, tai įteikti jam skundų nuorašus ir duoti atitinkamo laiko prisirengti save apginti. Tuojau įsakyta Sekretorei pašaukti p. Bimbo telefonu ir užkviesti į sekančią Pildomosios Tarybos suvažiavimo sesiją. Sekretorė čia pat pašaukė p. Bimbo ir tuos pranešė kame dalykas ir kvietė jį ateiti į suvažiavimą. Po tulų išsikalbėjimų, pagaliau jisai sutiko atvykti į suvažiavimą 3-čią valandą po pietų, liepos 18 d., nes esą pirmiau atvykti jam laikas nepavelinas. Visą pasikalbėjimą tarpe Sekretorės P. Jurgelutės ir p. Bimbos girdėjo visa Pildomoji Taryba ir Sekretorė nieko panašaus nesakė, kaip kad p. Bimbo tikrina savo apeliacijoje, kad buk Sekretorė pasakius: „šitam atsitikime mes konstitucijos nepaisom“. Tai yra paties p. Bimbos išmislytas sakinyas, matomai tuo tikslu, kad daugiau svarbos pridavus savo tikrinimams.

Pagaliau, liepos 18 d., apie 3:30 val. po pietų, įeina į Pildomosios Tarybos posėdį ir laukiamas p. Bimbo. Pirmiausiai jam buvo pranešta, kad jis yra skundžiamas net dviejų kuopų ir nekurių narių ir Sekretorė pradėjo skaityti skundus. Vos perskaičius SLA. 83 kuopos skundą, p. Bimbo klausia, kas skundą pasirašo ir Sekretorė atsako, kad skundą pasirašo kuopos sekretorius p. V. Širvydas, kaip paprastai tokiuose atsitikimuose yra daroma. Užklausus jį Prezidentui, ką jisai turi pasakyti į pirmąjį skundą, p. Bimbo pareiškė, kad jis yra kriminaliai šmeižiamas tame skunde ir po to pradėjo kabinėtis prie Pildomosios Tarybos narių, klausiniedamas ar Pildomoji Taryba skaitė SLA. Konstituciją, kad skundas neteisėtai paduotas, kad Pildomoji Taryba spiaudo ant SLA. Konstitucijos ir kitas nesąmones pasakodamas ir ant galo pareiškė, kad Pildomoji Taryba neturi teisės jo bylos nagrinėti ir jo teisti ir tadel jis atsisakąs stoti į Pildomosios Tarybos teismą. Šitai paliudija ir pats p. Bimbo savo apeliacijoje, nors ir iškraipytas faktais pasakodamas, kad jis atsisakė stoti Pildomosios Tarybos teisman. Taigi tatai paliudija ir tuo laiku buvęs suvažiavime p. A. B. Strimaitis, kuris buvo pakviestas paliudyti savo skundo. Pono Strimaicio liudymas yra sekamas:

Pranešimas.

Šiuomi pareiškiu, jog buvau pakviestas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos 18 d. liepos, 1923 m., į SLA. Centro rašinę, 307 West 30-th Street, New York, N. Y., kaip liudininkas prie tardymo A. Bimbos skundo.

Centro Sekretorė p. P. Jurgelutė, perskaitė 83 kp. skundą prieš minėtą A. Bimbą; Prezidentas S. Gegužis paklausė kaltinamojo, ką jis turi ant to pasakyti. A. Bimba vietoj atsakyti į klausimus, pradėjo statyti Pildomajai Tarybai klausimus, ar ji, Pildomoji Taryba, skaičius ir ar suprantanti SLA. įstatymus. Prezidentas atsakė, kad skaičius ir pilnai supranta ir kad šiame atsitikime elgiasi kaip tik sulig įstatų.

(Daugiau bus).

S. L. A. REIKALAI

SLA. 2-ro APSKRICIO KUOPOMS.

Kaip jau žinoma daugeliui apskričio kuopų, jog paskutiniame 2-ro apskričio suvažiavime tapo nutarta, kad SLA. 2-ro apskr. valdyba turėtų nuolatinį sąrašą kalbėtojų bei prelegentų, iš kurio kuopos, rengdamos prakalbas bei paskaitas, galėtų pasirinkti sau tinkamą kalbėtoją ar prelegentą. 2-ro apskr. valdyba, laikytame savo posėdy geg. 10 d., nutarė kviešti į minėtą sąrašą sekamus kalbėtojus bei prelegentus: Dr. A. Montvidą, Dr. S. Biežį, Dr. A. J. Karalių, Dr. Zimontą, Dr. P. J. Bertasių, Dr. V. Šimkų, Dr. Graičiūną, St. Valančių, T. Kucišką, Dr. Al. Margerį, T. Dundulį, R. Mizarą, V. Andriulį ir P. V. Žalpi. Viršui suminėtiems visiems yra pasiūsti užkvietimai, išskiriant Dr. Al. Margerį (mat iki šiol nepavyko sužinoti jo antrašos). Butų gerai, kad žinanti jo antrašą man praneštų žemiau telpančiu antrašos. Butų geistina, kad užkvietieji visi apsimtų, tai kuopoms būtų iš ko pasirinkti.

Iš užkviestų davė atsakymus sekami: V. J. Andriulis, St. Valančius, Dr. P. J. Bertasius, R. Mizara, P. V. Žalpis ir T. Dundulis. Jie visi sutinka kuopoms bei apskričiai patarnauti veltui — jei bus galima išvengti nesugaišus darbo laiką. Žinoma, kur pasidarys kelionės išlaidų — kuopos turės padengti. Kiti, kurie yra užkviesti, iki šiol del nežinomų priežasčių dar nedavė atsakymo, bet yra vilties, kad ir pastarieji, jei jau ne visi, tai didelę jų didžiama duos prielankų atsakymą.

Taigi gerbiamosios ir gerbiamieji kuopų nariai, apskričio valdyba jau yra pilnai prisirengusi į darbą ateinančią sezoną — tai yra kada oras atvės. Dabar yra reikalinga, kad ir kuopos rengtųsi prie to paties. Gerbiamieji, jum reikalinga dabar savo susirinkimose nutarti: Kada rengsite prakalbas — prelektijas, kokioje temoje ir kokis kalbėtojas jums tinkamiausias. Tą viską su priedu — pažymint prakalbų vietą, meldžiu pranešti apskričio sekretoriui ne vėliaus trijų savaitių prieš įvyksiant prakalbam, o kalbėtoją visuomet gausite.

Dar noriu čia priminti ve ką: man teko girdėti išsireiškimus tųjų narių apskričiai nepriklausančių kuopų. Girdi, jų kuopa priklausytų apskričiai jei tikrai žinotų, kad apskritys kuom nors pagelbės kuopai kad ir prakalbas surengti. Taip, užtikriname abejojančias kuopas, jog apskritys visuomet yra pasirengęs prigelti kuopoms visame kame — ypatingai silpnoms kuopoms. Juk turėtų būti aiški visoms kuopoms, kad ir iš šio paskelbimo, kad apskritys nesnaudžia, tik reikia, kad ir kuopos savo dalį darbo atliktų. Bet dėja, turiu pripažinti, nors tai būtų nesmagu žymėti, kad kuopos nėra jau taip veiklios — rangios kaip privalėtų būti. Ve faktas: SLA. 2-ras apskritys su 1 d. birželio paskelbė kuopų organizatoriams konkursą už prirašėnėjimą naujų narių. Minėtas konkursas ypatingai buvo taisykoms silpnoms kuopoms, gyvuojančioms mažose lietuvių kolonijose. Mat dovanos skiriamos didžiūmoje už proporcionalią nuosimti prirašytų narių. Reikiška, mažesnė kuopa visuomet daugiau šansų turi laimėti dovaną, negu didžiulė. Bet iki šiol dar nėra nei viena kuopa užsiregistravusi pas apskričio organizatorių, kaip to

buvo reikalauta apskričio valdybos oficialiam pranešime, kuris tilpo organe „Tėvynėje“. Tas reikštų, kad kuopų organizatoriai nėra patenkinti apskričio skiriamomis dovanomis. Tiesa, tai nėra didelės dovanos, bet iš kitos pusės žiurint, juk apskritys ir ne įstengė didesnių skirti. Todėl reikėtų kuopoms kreipti daugiau domės ne į dovanas, bet į savo organizacijos prapletimą. Kada dovanos yra paskirtos, tai kiekvienam SLA. 2-ro apskr. kuopų organizatoriui yra proga užsiregistruoti pas apskričio organizatorių, o paskiau viešai demonstruoti savo veikimą, rašynejant tam tikrus agitacinius straipsnius į organą. Panašius bandymus pereinę metų Didžiąjame SLA. Konkurse davė gerų pasekmių, tai kodel mum nepakartoti?

Tikiu kad mano šis rašinys padarys įspūdį ir gerbiamus kuopų darbuotojus ir pastarieji imsis darbo ne juokais. Taigi visos kuopos 2-ro apskr. apylinkės, kurios priklauso ar ne priklauso apskričiai — žodžiu kas tik gyvas, yra kviečiamas imtis visų galimų būdų del išauginimo mūsų organizacijos dvigubai. Kurios kuopos nepriklauso apskr., esat prašomos išrinkti delegatus į sekamą apskričio suvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo 21 d., 1924 m., Palmer Park svet., 111-ta ir Indiana gatvių, Roseland, Ill.

P. J. Petronis,
SLA. 2-ro apskr. sek.,
10453 So. State St.,
Roseland, Ill.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

168 kp., Stamford, Conn.
Mūsų kuopa paskutiniame savo susirinkime nutarė paaukoti 10 dol. į SLA. Našlių ir Našliaičių Fondą. Minėta auka pavysta SLA. Centran su narių mokesčiais ir meldžiu tą sumą pervesti į N. ir N. Fondą.

J. Pocius — sek.
P. S. Auka 10 dol. gauta ir pervesta į SLA. Našlių ir Našliaičių Fondą. Gerb. 168 kuopai ir jos darbuotojams varde SLA. nelaimingųjų narių tariau širdingos padėkos žodį!

P. Jurgeliutė — SLA. sek.
222 kp., Michigan City, Ind.
Šiame miestyly neadaug lietuvių gyvena, bet SLA. 222 kp. gyvuoja gerai ir turi net virš 30 narių.

Liepos 27 d. minėta kuopa buvo surengus pikniką su programą ir visokiais laimėjimais. Piknikas atsibuvo ant Dom. Jozano ukės, (gražioj vietoj) ir viskas gerai pavyko, nes rengimo komisija buvo viską gerai prirengus. 4 val. po pietų, pirm. M. Lašas pranešė, kad atsibus prakalbos, nes esą atvažiavę du kalbėtojai — M. Pukis ir V. Žalpis iš Chicagos. Kalbėtojai nurodė Susivienijimo naudingumą ir kvietė prie jo rašytis. Taip pat nurodė kokią naudą teikia apšvieta ir kultura ir ragino šviestis ir mokytis, kad praašalinus blogas gyvenimo sąlygas.
Prakalbos susirinkusiems patiko, išskyrus keletą, kurie „naminės“ prisitraukė vis po nomia kažką bambėjo. Tai ne gražu taip prisigerti, kad nei savęs negalima suvaldyti. Tikimės, kad mūsų kuopa ir ateity pasidarbuos, surengdama tokius gražius piknikus.
M. Vievėrsėlis.

NEKROLOGAS.
A. į A. Petras Gilius,
narys SLA. 261 kuopos, Ernest, Pa., pasimirė liepos 17 d.,

1924 m. Paliko dideliam nuliudime savo žmoną ir 10 vaikų: 6 sunus, kurių vyriausias 16 metų amžiaus, ir 4 dukteris, kurių vyriausia 19 metų amžiaus.
Vefionis Petras palaidotas Šv. Bernardo kapuose, Indiana, Pa., su bažnytinėmis apeigomis. Lai buna jam lengva išlėtis šios šalies šaltoje žemeleje!
J. Barza.

ATSKAITA SLA. SEIMO RENGIMO KOMISIJOS.
Jeigos:
Paskola Komisijai nuo 35, 68 ir 115 kp. ---- \$150.00
Vakarienė ---- 540.00
Programai ---- 377.00
Koncertas ---- 212.00
Viso jeigų buvo \$1,279.00

Išmokėjimai:
Redington Hotelis davė 10% discount (už vakarienę užmokėta) ---- \$486.00
Sugrąžinta kuopoms atgal paskola ---- 150.00
Stankumui, Salaveičiūtei ir pianistei užmokėta 110.00
Spauda programų ir direktos ---- 91.70
Atlyginimas programų rinkėjams 25% ---- 94.25
Salė del koncerto Y. M. C. A. ---- 30.00
V. Mokaiciūtei ir Williams pianistei kelionė 30.00
Income Tax už koncertą 26.16
SLA. Seime Našlių ir Našliaičių Fondui ---- 25.00
Spauda tikietų, plakatu ir apgarsinimui ---- 19.30
Atlyginimas tikietų pardavėjams 10% ---- 10.40
Už Banner del Seimo ---- 12.50
Už paveiklus Seimo delegatų (dovana kp. už paskolą komisijai) ---- 10.50
Sekretoriaus lėšos Seimo rengimo reikale ---- 10.19
Salė Seimo Rengimo Komisijos ---- 10.00
A. Puskunigiutei lėšos ---- 10.00
Salė prakalboms ---- 5.00
Piano pervedimas — darbininkams ---- 12.00
A. B. Strimaiciūi sugrąžinta už vakarienės tikietus ---- 6.00
Viso išmokėta buvo \$1,149.00

Liko pelno \$130.00
Seimo Rengimo Komisija paskirstė pelną taip:
SLA. Našlių ir Našliaičių Fondui ---- \$50.00
Lietuvių Moterų Globos Komitetui Kaune, per Slezevičienę ---- 40.00
Mariampolės Realei Gimnazijai, per K. Gugį ---- 30.00
Vilniaus lietuvių našliaičių prieglaudai ---- 10.00

Viso \$130.00
SLA. Seimo Rengimo Komisija daug turį užmetimų per pašalinę spaudą, kad to ir to nepadarė. Komisija viską darė, kad būtų gerai, o jeigu kas ir buvo neatlikta taip, kaip nekurie daug žiną korespondentai rašo per pašalinę spaudą, būtų geriau, kad jie patarimus duotų prieš Seimus, tai gal nebūtų reikalo nieko rengti Komisijoms, nes praieitą Seimą dar buvo protestų už vakarienę, už koncertą ir prakalbas dar prieš Seimą, nuo nekurių narių ir delegatų protestavų nematę kas bus.

Seimo Rengimo Komisija gavo vėjo ir už negerą Seimo satelę, o ji nieko bendro neturėjo su sale. Jei kas skaito „Tėvynę“, tai žino, kad Pild. Taryba pasakyė žmones ir jie pasamdė salę, nepasitarę su Seimo rengimo Komisija.
Čia siunčiame ir čekį ant \$50.00, kaip auką į SLA. Našlių ir Našliaičių Fondą.
Pirm. — Jonas Stankevičius, Sekr. — Jonas J. Nienuis.
P. S. Auka 50 dol. į SLA. Našlių ir Našliaičių Fondą gauta ir pervesta į minėtą Fondą.

Gerbiamai Seimo Rengimo Komisijai varde nelaimingų SLA. narių tariau širdingą ačiū, už tokią gausią auką!
P. Jurgeliutė — SLA. sek.

ATSAKYMAS M. PUKIUI.

Nors „Tėvynėj“ vieta yra brangi, vienok esu priverstas duoti atsakymą M. Pukiui, kuris „Tėvynės“ 28 num. pastato mane melagiu, tai čionai stenkisuos paremti faktais ką pasakiau ir parodyti „Tėvynės“ skaitytojams, kuris iš mūsų tikrai esame melagis.

Pirmaisiai M. P. rašo, kad L. Lastauskas buvo išrinktas legaliu delegatu į SLA. Seimą ir nurodo kada buvo išrinktas L. Lastauskas ir J. Bernotas. Jeigu buvo išrinktas delegatu, tai kodel M. P. parašė korespondenciją į „Laisvę“, pažymėdamas, kad išrinktas delegatu į Seimą J. Bernotas, o alternata L. Lastauskas. Ten pat, toj pačioj korespondencijoj apgalvestauja, kad kuopa siunčia tik vieną delegatą, nurodydamas, kad izde yra \$180.00 ir galejo pasiūsti 2 delegatų. M. Pukis „Tėvynės“ 28 num. jau rašo, kad trumpa pinigų buvo, todėl nesiuntė dviejų delegatų. Toliaus nurodo, kad apskritys nutarė pagelbėti toms kuopoms, kurios neįstengė pasiūsti atstovo, tai pagalbą suteikė ir 308 kp. Čionai pasirodo, kad pats rašė, jog pinigų buvo užtekinai pasiūsti 2 atstovų, o čion vėl reikalauja kuopa pagalbos. Kaslink reikalavimo pagalbos, tai ve ką turiu pasakyti: 308 kuopa visiškai nereikalavo jokios pagalbos iš 12-to apskričio ir nebuvo jokio tarimo tame reikale. Bet L. Lastauskas pasielgė sauvališka ir išsireikalavo minėtą pagalbą nuvažiuoti į Seimą. Tą gali paliudyti visi nariai, kurie dalyva kuopos susirinkime 8 d. birželio. Pagaliau, ką tas reiškia, kad atšaukė pirmesni tarimą? Jei jis buvo išrinktas delegatu, tai nereikėjo atšaukti jokio tarimo, bet L. Lastauskas reikalavo atšaukti tarimą perreito susirinkimo delto, kad jis buvo tiktai alternatu išrinktas ir taigi reikalavo, kad M. Pukis atšauktų korespondenciją, tilpusę „Laisvėje“, kurioj buvo pažymėjęs Lastauską alternatu. Bet M. Pukis visiškai nesutiko atšaukti tos korespondencijos, pareikšdamas, kad taip buvo nutarta. Vienok „Tėv.“ 28 num. jau rašo, kad buvo išrinktas tiesotu delegatu. Kur-gi čia teisybė ir logika?

Toliaus, kaslink sulaikymo Herrino kuopos delegato. Rašo: „faktas yra taip pat, kad suteikė apskritys pašalpą ir Herrino kuopai pasiūsti delegatą.“ Čion prirodysiu faktą, kad visiškai nesuteikė apskritys jokios pagalbos minėtai kuopai. Tegul M. Pukis pažiūri pereitame 12-to apskričio protokole 19-tą tarimą, kuris skamba sekančiai:
„Kuopoms pagalba siuntimui delegatų į Seimą nutartą suteikti sekančioms: 156 kp., Benton, Ill., \$80.00; 279 kp., Sesser, Ill., \$20.00; 308 kp., Zeigler, Ill., \$80.00.“

Norint dalykus rašyti, M. Pukis turėtų pirma žinoti nutarimus suvažiavimo. Kadangi esu liglaikiniu 12-to apskričio išdininku, tai tikrai žinau, kad nėra išmokėta jokia pašalpa Herrino kuopai.
Toliaus rašo kaslink darbičių nutarimo siūsti 3 delegatus ir apmokėti po \$4.00 į dieną. Tiesa, darbičių propozicijos neparėmė ir nutarta siūsti tik vieną delegatą, bet čion jau norima užsiginti, kad darbičiai nebuvo iškalno nutarę siūsti tris delegatus. Prie progos pažymėsiu net kuriuos buta ir pervesta į minėtą Fondą.

kas, V. Bielskis ir J. Lukošius. Dabar kaslink įnešimo mokėti po \$4.00 į dieną. M. Pukis sakė, kad ne darbičiai stojo už tai, bet kokis ten V. Rukauskas, kurio čion nesiranda ir 308 kp. narių surašė tokios pavardės jau nėra, kuris būtų toki įnešimą davęs. Aišku, kad M. Pukis mėgina užsiginti savo darbu, nes pats davęs sumanyą, dabar mėgina tai nuversti ant visiškai nežinomos ypatos. Taipgi neteisingai nurodo ir tai, kad pirma buvo svarstytas klausimas delegatų siuntimo, o ne lėšų. O tikrenybėje buvo pirma lėšų klausimas svarstytas, o ne delegatų siuntimo, nes negalėjo žinoti kiek delegatai reikalavo atlyginimo.

Kaslink Z. L. N. Bendrovės, tai nedariau jokio užsiuolimo, tiktai nurodžiau tikrą teisybę. Ir M. Pukis atsakyme man pasirodo, kaip labai jis nori mane melagiu padaryti. Tai daro iš keršto, kad aš neremiu jų Bendrovės. Jeigu jusų Bendrovė yra tokia gera ir teisinga, tai kodel priešintės išdavimui abelnos atskaitos per laikraštį apie visą bendrovės stovį. Juk buvo nutarta 8 d. birželio, kad atstovas nuo 308 kuopos reikalautų tokios atskaitos išdavimo, bet iki šiolei nieko nesimato.

Dabar visi SLA. nariai galės spręsti, kuris iš mūsų esam melagius: aš — ar M. Pukis.
S. V. Parednis,
SLA. 308 kp. narys.

Redakcijos Atsakymai.

Dalyvavusiam, New Britain, Conn. Tamstos atsakymo į tilpusį „Tėvynėje“ L. N. „Varpo“ draugijos išvažiavimo aprašymą „Tėvynėn“ nedėsimė. Pirm Tamstos prisiuntė kitas minėtos draugijos darbuotojas atsakymą, kuris telpa šiame „Tėvynės“ num. ir to užtenka.
J. K. Šalviejiui, Worcester, Mass. Tamstos atsakymo p. A. Kriaučialui „Tėvynėn“ nedėsimė. Polemikai negincijamas pagrindas yra tik tuomet, jei kas nors neteisingai aprašoma. Dabargi Tamsta prisi-pažįstate, kad kuopos susirinkime išdavėte tokį raportą, ko-

kuo jį aprašė p. Kriaučialis. Dabar kaslink įnešimo mokėti su tuo skirtumu, kad Seimo nutarimus buvote parašę, o savo įspūdžius iš Seimo žodžiu paskaiškinote. Bet čia jokio skirtumo nėra imant oficialumo žvilgsniu. Gana to, kad Tamsta išdavėte raportą kaip oficialus kuopos delegatas ir oficialiam kuopos susirinkime ir nėra skirtumo ar Tamsta raštu ar žodžiu skelbėte nesąmones, prie kurių ir patys savo polemikoje prisipažįstate. Kuomet tai padarėte, tai kam dar pyktauti ir rašyti sieksinė polemika?

Apart to, savo polemikoje nei vieno paskelbto fakto p. Kriaučialio korespondencijoje neužgincinate ir tik bereikalingai iškoliojate tos korespondencijos autorių ir buvusiam kuopos pirmininkui kriminalius užmetimus darote. Už tokius užmetimus buvęs kuopos pirmininkas gali patraukti „Tėvynę“ teisman, jei tai paskelbtum. O ar galima dokumentaliai įrodyti, kad buvusias pirmininkas taip elgėsi, kaip jūs tikrinatė. Tamstos rašinėlį paliekame Redakcijos archyve kaipo dokumentą, kad reikalui prisėjus turėtume kuo paremti šiuos savo pareiškimus.

Busi paskaitomas baliu, kuomet muši parkirstą savo priešą, bet tokios muštynės paprastai saugesnės.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikata.

DEL NEVIRINIMO

sustiprinimo nusilpnėjusių ir stokos apsteto vartok

SEVERA'S BALZOL.

Abelnas stiprotimas vyrams ir motorims.

Jis matina kraują, paangdo virinimą, reguluoja atidalinimus, stiprina organus prie normališkos veikmės.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS

DEL APRUPINIMO MOTINIŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes kalbame apie kūdikio sveikatą ir motinos sveikatą. Kiekviena motina turi žinoti, kaip rūpintis savo kūdikiu ir kaip išvengti ligų. Šis skyrius yra skirtas motinoms ir jų vaikams. Jis pateikia naudingą informaciją apie kūdikio mitybą, priežiūrą ir sveikatą.

STRAIPSNIS 84.
Šita valgių sistema atitinka reikalavimus normaliai sveikų kūdikių. Ji neskiriama kūdikiams su labai opia sveikata. Toki atvejai yra nepaprasti ir reikalauja gydytojo apžiūros.
15 iki 18 mėnesių — keturis sykius dienoje.
7 ryte. — Oatmeal, manavų, cėrnėmal, kiekviena kruopų košelė turi būti virta tris valandas diena pirm penėjimo. Pabaigus virimą, košelė turi būti kaip skystas kiselius. Ją perkošia per koštuvą o atvėsus ji p-sidaro kaip kiselius. Šito duok du ar tris šaukštus su pienu. Duok dar 8-10 uncijų pieno atsigerti. Skrudintos duonos.
9 ryte. — Sunka vieno orančiaus. 11 ryte. — Minkštai išvirtas kiaušinis sumaišytas su pasenusios duonos trupiniais, arba vienas šaukštas jautienos sunka. Pieno atsigerti. Čukorian ar sėlinų biskvitas, arba pasenusi duona su sviestu.
3 po pietų. — Avienos, vištos ar jautienos buljonas, su ryžiniais ar mėsgaliais, arba pasenusios duonos trupiniais. Kiaušinė, krakmolinė, ryžių pudingas, virtos slyvos, keptas obuolis, arba obuolienė.
6 vak. — Manavų, ar kvietinė košelė (virta dvi valandi). Duok du ar tris šaukštus su pienu. Pieno dar atsigerti. Čukorian ar pasenusi duona su sviestu.
Mergaitės brendimo periodas yra laikas kiekvienai motinai būti atsargiai. Tai laikas, kada jos visos pažinros randasi keistame, statymosi laipsny, kurie pamatas yra kūno persilaudimas. Tai laikas kada jos sveikata labai svarbi. Ta sveikata yra motinos problema. Kiekviena motina turi ją išrūsti. Ji turi išanklėti mergaitės sveikatą ir stiprybę, kad pervedus ją laimingai per šį periodą.
Be užtekinai gero maisto bręstančios mergaitės kumas negali atsilai-kyti gamtos reikalavimams to laikotarpio. Toki vaikai turi gauti du sykių Eagle Pieno į dieną, apart kitų valgių. Atmiešk du šaukštus Eagle Pieno į tris švertis puoduko šalto vandens. Nekurie labiau myli su ginger ale, vaisių sunka, arba kiaušiniu. Ji galima vartoti su nau-dera ir nekuriuose virtuose valguose.
Skaityk šiuos straipsnius kas savaitė ir pasidėk atčiai.

DYKAI PUKŲ KREPSĖLĖ už 400 Leibelių **DYKAI PUKŲ BRASLETĄ** už 85 Leibelius

SPECIALIS PASIULYMAS.

Star ir Magnolia Pieno

Jei išrašysi šio apgarsinimo kuponą ir nuneši jį į artčiausią dovanų krautuve, žemiau nurodytais antrašais, arba prisiusi mums, tai gausi Paveikluotą Dovanų Katalogą ir ypatingą dovanų kortą, kuri skaitysis už 10 leibelų. Bus pirmama tik viena tokia korta nuo vieno pirkejo duodancio 40 ar daugiau leibelų. Bile mūsų Dovanų Krautuve apmokės šita korta su bite kitais leibeliais nuo šitų blešniu. Jei Tamstos mieste nėra krautuves apmokėjimui šitų leibelų ir Ypatingos Dovanų kortos, tai prisiusk jais į The Borden Premium Co., 44 Hudson St. kartu su numeriu dovanos iš Paveikluoto Dovanų Katalogo, ir mes ją prisiusime jums be iškačių.

NEW YORK CITY, N. Y. 44 Hudson Street netoli Duane Street
BRONX, N. Y. 578 Courtlandt Avenue netoli 150th Street
BROOKLYN, N. Y. 434 West 42nd Street netoli Ninth Avenue
LONG ISLAND CITY 44 Jackson Avenue
JERSEY CITY, N. J. 350 Grove Street netoli Newark Avenue

KUPONAS

Borden's Premium Co., Inc. 44 Hudson Street, N. Y. C. Date: August 15, 1924.

Šis kuponas turi būti perkeistas į 15 dienų nuo virš paduotos datos ant Specialės Dovanų Kortos.

Vardas No. 12
Adresas Lith.

LIETUVIAI AMERIKOJE

CHICAGO, ILL.

Turiu pranešti linksmą žinią „Tėvynės“ skaitytojams: Chicagoj susitvėrė Vilniaus Vadavimo Komitetas. Jo vyriausiasis rūpesnis bus — okupuota Lietuva. Komitetas, budamas grynai bepartysis, organizuos Amerikoj pašalpa Vilnijai ir stengsis kaip nors padėti jai nusikratyti svetimą jungą. Kaip matote, tikslai yra girtini ir reikia tikėtis, ras pritarimo Amerikos lietuvių širdyje. Valdymas jėina adv. S. Kuodis, Dr. A. Rutkauskas, M. Vaidyla, S. Valančius, S. Grišius ir kiti. Visi gan rimti žmonės. Komiteto nariu gali būti kiekvienas lietuvis. Jokiai partijai nesuteikiamos privilegijos arba pirmenybės.

Butų gerai, kad čekagiečių pavyzdį pasektų ir kitų kolonijų lietuviai. Ką mums reikią pasidarbuoti Vilniui! Juk tai tikras smagumas. Paskiau, už kiek laiko galėsime drašiai pasididžiuoti savo vaikams, draugams arba pažįstamiems, jog ir mes prisidėjome prie sostinės atvadavimo. Ar ne bus malonu mums prisiminti mūsų pastangas visos tautos labui? Mano galva sako, kad taip. Todel: Petys gi j petį, na vyrai kas gali.

Sustokim j darbą už mylimą šalį. Gražinsime sostinę mūsų.

Vilniui; tiktai padidinkim savo pastangas tam prakliniam tikslui, o pasekmės bus neabejotinos. Kiekvienam mieste ir miestely tverkime Vilniaus Vadavimo Komitetus ir aktyviai prisidėkim prie sostinės paliovosavimo.

Dideli laimėjimai politikoj atsiiekiami ne tik armijų karo laukuose, bet ir visų piliečių darbu ir pasiiventimu.

Vilniaus Vadavimo Komitetas, Chicago, Ill.

NEW BRITAIN, CONN.

„Tėvynės“ Nr. 31 tilpo straipsnis kokio tai „Ateivio“ „apie jaunimą“. „Ateivys“ kaž kokių tikslu biauriai šmeižia New Britano jaunimą. Gal kad ardyti čia esančią Lietuvos Nepriklausomybės „Varpo“ draugiją, kurios vardu įvyko ir minėtas išvažiavimas 13 d. liepos.

L. N. Varpo Draugijon yra susispietę visas apšviestusias New Britano lietuvių jaunimas. Draugija jau šeši metai pasekmingai dirba kultūros ir dalios darba. Ir galima drašiai sakyti, kad New Britano „varpiečiai“ dalios srityje yra pavyzdžis kitoms lietuvių kolonijoms.

Bet visgi atsiranda tamsiais protais ir juodomis rankomis gaivalai, kurie drįsta nešvariais šmeižtais svaidyti j šią draugiją bei jos narius, kurie dirba ir neuilstančiai dirba dalios darba.

Nenusiminkim jaunime, panašių tamsos gyvunų buvo yra ir bus, kurie melais klaidina visuomenę ir nori atimti energiją dirbantiems šviesos darba.

S. Algirdas.

LORAIN, OHIO.

„Tėvynės“ 31 num. tilpęs aprašymas nukentėjusių lietuvių delei buvusios audros, kuriems prašoma ir pagalbos, ne visai atitinka teisybę. Nukentėję lietuviai, kurie liko be pastogės, yra sekami: Agota Tamšauskienė, Antanas Balsevičius ir Juozas Tumosa. Tai ir visi didesnius nuostolius panešę, kuriems pagalba reikalinga. O Jonas ir Kazys Zieniai jokių nuostolių nepanešė ir nenukentėjo nei už vieną centą. Man nuostabu kam jie garsinami nukentėjusiais...

Agota Tamšauskienė SLA. 62 kp. narė.

Mūsų Kredo

Mūsų atsiradimas Amerikoje visuomenėje ir spaudoje sukėlė įvairių spėjimų, o kai kam ir nerimo. Laikraščiuose paplito netikslios žinios apie mus ir mūsų planus. Kad to išvengus turime pasisakyti: kas esame, ko norime ir kur einame.

Pirmiausia del mūsų pavadinimo. Tuli laikraščiai spėja mus „Vilkolakiečiais“, kiti gi šiaip „štukoriais“ bei „šposininkais“, o treti dar kitokio plauko menininkais esant. Klystama, bet apie tai žemiau. Mudu, Dineika ir Vanagaitis, esame Lietuvos Valstybinio Dramos Teatro artistai, o Olšauskas „Vilkolakio“ ir Tautos Teatro artistas. Mes trys nesudarome nei Vanagaičio, nei Dineikos, nei Olšausko grupės, kaip tai minima spaudoje. Asmens nėra — yra asmenys, atskiri individumai.

Ką esame nuveikę Lietuvai ir ką davėme menui Lietuvos spaudos gan apščią paminėta, tad neispuola apie tai kalbėti. Ką duosime Amerikos broliams iš anksto nesigirsime, spręsite iš mūsų darbų. Mūsų atkeliamoms gastrolėms vežamės juokų ir muzikališkų vodevilių programą, j kurią ratkarčiais, didesniuose centruose, įterpsime ir didesnius veikalus. Užbaigę šį kaip ir ruošos darba, apsirinkę nuolatinę buveinę, eisime prie rimto teatro vaidinimų. Platesnių žinių patieksime visą darbų tvarką sudarę.

Dramos artistai: V. Dineika, J. Olšauskas, A. Vanagaitis.

LIETUVIŲ VISUOMENEI AMERIKOJE.

Aš vykstu Lietuvon. Bet mano draugas studentas Vytautas Banaitis tulam laikui dar palieka Jung. Amer. Valstybėse, kadangi ne viskas atlikta.

Todel visais Korporacijos „Neo-Lithuania“ reikalais prašau kreiptis j p. V. Banaitį, nes jis dabar vienas atlikęs tas pareigas, kurias ėjome mes iki šiol abudu.

K. Marčiulionis, Korp. „Neo-Lith.“ deleg. Amer. p-kas.

L. S. T. Korporacijos „Neo-Lithuania“ įgaliojimu 73 No., iš 1923 m. gruodžio 3 d., gautas teises ir pareigas, stud. K. J. Marčiulionis perleidžia man nuo š. m. liepos 10 d.

Perįgaliojimas įregistruotas Lietuvos Respublikos Konsula-

te New York'e š. m. liepos 10 d., rejest. No. 2471.

Pranešdamas tai lietuvių visuomenės žiniai prašau ateityje, susisiekiant su manimi, rašyti šiuo adresu: V. Banaitis, 3654 Richmond St., Phila., Pa. Praslinko gera pusė metų bendros mudviejų darbuotės Amerikos lietuvių tarpe. Vyriausiasis mūsų misijos uždavinys buvo, sutelkti paramą Lietuvos Universiteto studentams lietuviams ekonominiai stipriau atsistoti ant kojų, įkuriant studentų bendrabutį Kaune. Buvau liudininku daug kartų pareikštos simpatijos ir gilaus susirūpinimo Lietuvos studentijos bei moksleivijos reikalais. Ištikrųjų, juk jaunimas — moksleivija ir yra tautos ir valstybės ateities ramsčiai!

Miškais gėrimės tik atžaloms bujojant!

Likus dar apščią nebaigto darbo giliai tikiu ir toliau nuširdžia Amer. lietuvių visuomenės parama, palikus man vienam eiti atsakomingas pareigas.

V. Banaitis,

Nuo Redakcijos. Delei vietos stokos iki šiol negalėjome įdėti „Tėvynės“ šitų dokumentų, nei p. Marčiulionio atsisveikinimo žodžio. Dabar, nors ir suvėluotai, paskelbiame šiuos dokumentus, tačiau ilgo p. Marčiulionio atsisveikinimo žodžio, delei vietos stokos ir delei su-

velavimo, „Tėvynės“ nedėsimė.

Naujas Savaitinis Amerikos Lietuvių Laikraštis

“VARPAS”

EINA KAS ŠEŠTADIENIS

Kaina Metams Sv. Valstijose \$2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj metams 3.00
Pusei metų 1.50

Jeigu norit pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, skaitykit „VARPĄ“, kuris, nieko neuzkabindamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Indėk j konvetrą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiūsk „Varpo“ Administracijai, o gausi jį.

„VARPAS“, 3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.

T Ė M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotą Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išveivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsiskysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikaludami, kreipkitės j „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,

307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK

“AMERIKOS LIETUVI”

Amerikos Lietuvis, savaitinis laikraštis ramų pasiskaitymų, naudingų mokslinių straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti Amerikos Lietuvių pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

“AMERIKOS LIETUVIS”

15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

V I E N Y B Ė

Liaudies Universitetas.

Tas, kuris turi 37 metų „Vienybės“ komplektus, turi namuose turta, kurio kultūrinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus „Five Foot Book Shelf“ išleistą Harvardo universiteto prof. pagalba.

Ir kiekviename numery „Vienybės“ kultūros turas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reikią truputį daugiau kai centas j dieną. O už juos gausite „Vienybę“ kas antrą dieną ir džiaugsitės kas diena.

V I E N Y B Ė,

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KALENDORIUS!

Kiekvieno žmogaus gyvenime butinai yra reikalingas Kalendorius, kad turėti kaip informaciją: apie šventes, istorinius įvykius ir šiaip gerų pasiskaitymų. Sandara šiais metais kaip tik ir išleido tokį Kalendorių, kuriame telpa daug eilių, informacijų ir šiaip naudingų skaitymų. Kalendoriaus kaina tik 25c. Tad prisiūsk pašto ženkliais, o Kalendorius Tams-tai bus pasiūstas. „Sandaros“ savaitinio laikraščio prenumerata metams Amerikoje \$2.50, Lietuvoje \$3.00. Kas užsirašys „Sandarą“, tas gaus Kalendorių kaip dovaną.

S A N D A R A,

327 E Street, So. Boston, Mass.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St. Chicago Ill.

D I R V A

Mokslu, Literaturos ir Politikos Savaitraštis Išėina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00

Pusei metų pusė kainos.

„D I R V A“

3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos“ Agentura Siunčia Pinigus j Lietuvą ir Partraukia Gimines j Ameriką.

Nuo širdies žodis

AMERIKOS LIETUVIŲ LAISVOS MINTIES JAUNUOMENĖI IR VISIEMS PAŽANGIESIAMS AMERIKIEČIAMS, SUSIRUPINUSIEMS LIETUVOS SVIESIA ATEITIMI.

Šį raštą siunčiame į Ameriką mes, įvairiais metais baigusieji mokslą Realinėje Mariampolės gimnazijoje. Vieni mūsų studentaujame, kiti dirbame mokyklose — mokytojuojame, kiti dirbame įvairiose įstaigose — valdininkaujame. Tačiau visi mes atsimeiname mokyklą, kurioje įgijome mokslo pagrindus, kur mes gyventi mokėmės, — atsimeiname Realinę Gimnaziją Mariampolėje. Dabar, jau turėdami progos pasižūrėti į tikrąjį gyvąjį gyvenimą, ypač ryškiai matome, jaučiame, ką mes mūsų gimnazijoje įsigijome, ko mes ten išmokome, ką ši mokykla duoda Lietuvai. Čia darbas ėjo ir eina tokiu keliu, kuris duoda jaunam žmogui progos pasiruošti savarankiam ir prasmingam ateities gyvenimui. Šios mokyklos mokytojai ne baisūs, išdidūs biurokrataudantieji valdininkai, o nuoširdžiai atsidavę mokyklai mokinių vyresnieji draugai. Be kasdieninio pamokų darbo čia mokiniai savo mokytojų padėdami, turi progos dalyvauti bendrame mokyklos auklėjime ir tvarkimosi darbe. Čia mokiniai dirba taip, kaip vienos mažos demokratiškos valstybės mažai savarankūs piliečiai. Pabaigęs šią mokyklą jaunuolis jau nebijo bent kurio darbo, mokslo ir su žmogumi tinkamai apsieiti ir viešame visuomenės gyvenime dalyvauti, nes tam mokykla jį ruošia. Niekados mes neužmiršime mūsų gimnazijos ir laikome savo didžiausią pareigą jos gevoje, jos likimui rūpintis. Dabar Lietuvos gyvenimas yra nukrypsęs tokion vėžn, kad ši mokykla tikrai dideliu jos mokytojų ir laikytojų pasiryžimu gyventi teisgai. Tačiau gyvenime esti kliūčių, kurias ir kilniausias idėjos žmonių pasiryžimas nepergalės: kilnios minties ir gražių idėjų rumas reikia akmens pagrindu pagrįžti! Realinei Mariampolės Gimnazijai šis akmens pagrindas yra savi namai.

Lietuvoje dabar didelis pinigų skurdas. Tačiau ir tasai mažutis pinigų išteklius yra atžagareivių kinešenėj, yra tokių žmonių rankose, kurie mielai noru iškastų Realinei gimnazijai duobę.

Amerikos lietuvių daugumą sudaro pažangioji visuomenė. Šiuo laišku į ją ir kreipiames. Mums rodosi, kad Amerikos lietuviai lengva ranka pastatytų Realinei gimnazijai gražų rumą, jei tikrai būtų šiuo būtinu reikalu tinkamai informuoti. Įvairūs rinkiniai karo metu išmokino Amerikos lietuvių atsargumo aukojant pinigą. Mes čia ypatingai kreipiames į Amerikos lietuvių Jaunuomenę, ji moksleiviją: ji greičiaus išgirs mūsų prašymą, ji moksle giliai atjauti ir įvertinti mūsų gerosios mokyklos sunkią padėti. Todėl prašome Jus, Jaunieji Draugai kiekviena proga raginkit savo tėvus, gimines, pažįstamus, kad jie nesigalėtų lėšų tokiam kilniam reikalui. Amerikoje (Čikagoje) jau yra susibūręs Komitetas Realinei Mariampolės Gimnazijai remti. Jį sudaro žymesnieji, vyresnieji visuomenės darbuotojai. Butų, rodosi, labai gražu ir praktinu, kad čia ir jaunieji neatsilikytų, — sudarytų organizaciją mūsų mokyklai paremti. Mes norėtume, kad ir Amerikos Jaunuomenės vardas būtų įrašytas Realinės Gimnazijos sąrašo.

1. Viktas Baltrušaitis, 2. V. Paviličius, 3. J. Baronas, 4. A. Sirutyte, 5. M. Natkevišaitė, 6. V. Sirutyte, 7. A. Vosiliute, 8. Aldona Sirutyte, 9. Jonas Navickas, 10. Ignas Navickas, 11. Markelinus, 12. Leit. Norkevičius, 13. K. Navasaitis, 14. J. Mačys, 15. J. Babušis, 16. J. Povilaitis, 17. V. Pečkaitis.

VIETINĖS ŽINIOS

V. Banaitis išvažiuo iš New Yorko.

Rugpjūčio 5 d. atsilankė „Tėvynės“ redakcijon Neo-Lithuanijos atstovas p. V. Banaitis, kuris prie progos parodė laišką nuo minėtos korporacijos valdybos: Juoz. Vileišio ir A. Dumbrio. Laiške pranešama, kad Neo-Lithuanijos namo, kuriam rinkta Amerikoje aukos, statybos darbai eina pilnu mastu. Amerikos lietuvių parama davusi galimybės namą skubiai statyti ir iki rugpjūčio 15 d. tikimasi sienas išvartyti iki stogo.

P-nas Banaitis atlikęs visus reikalus New Yorko rugp. 6 d. išvažiuo į Philadelphia, kur darbuosis ir toliaus savo atstovaujamos korporacijos reikalais. Lietuvon grįžti tikisi apie pabaigą rugsėjo mėnesio, kuomet čionai užbaigs visus reikalus.

Nelaimė Ant Elevatoriaus.

Rugpjūčio 5 d. vakare, elevatoriaus medinis traukinys, einantis tarpe Brighton Beach ir Coney Island, įbėgo ir užpakali plieninio traukinio ir sudužo. Užmuštas traukinio sargas ir apie 40 asmenų sužeista, daugiausiai moterų ir vaikų, kurie važiuo į Coney Island nuo dienos karščio atsivėdinti.

Arėtuotas motormanas Mc-Nichols ir kaltinamas žmogžudystėje. Jisai teisinasi, kad jo traukinio brėkai sustoję veikti ir todėl jis negalėjęs sustabdyti traukinio.

Dideli Karščiai New Yorke.

Pereitą savaitę apie tris dienas buvo dideli karščiai New Yorke. Termometras pasiekė net iki 95 laipsnių karščio ir oras buvo begalo dušnus, kad tarsi nebuvo kuo kvėpuoti. Keilolika žmonių iš karščio mirė ir keliosdešimt nugabenta į ligonines, kuomet iš karščio apalpo. Taipgi daugelis dirbtuvių nedarbo, nes darbininkai atsisakė dirbti tokiam dušnume. Šimtai tukstančių New Yorko gyventojų praleido laiką pajūriais, o nemaža dalis jų net miegojo per naktis pajūriose ir parkuose. Šitoki karščiai didžiuliam New Yorke labai įrankina žmones.

Išvažiuo Atostogų.

Rugpjūčio 9 d. išvažiuo atostogų „Tėvynės“ spaustuvės darbininkas p. A. B. Muras. Taipgi rugpjūčio 11 d. sugrįžo iš atostogų SLA raštinės darbininkė p. Anelė Pieteriūtė-Osipauskienė. Dar atostogose yra kita raštinės darbininkė p. lė Petronė Aleksiuūtė, kuri grįž kitą savaitę.

New Yorko Judėjimas.

Miesto Kolegijos studentai pasiryžo suskaičiuoti kiek automobilių ir vežimų kasdien įvažiuojant į miesto sieną. Šis darbas vyksta ryškiai, kaip ir žinoma, kad miesto sieną per dieną įvažiuoja apie 1000 automobilių ir vežimų.

Todėl statykime gražų ateities rumą Suvalkijoje, iš kurios išėjo jūr daug Lietuvos švietimo dirbtuvių!

Pasirašo:

- 1. Viktas Baltrušaitis, 2. V. Paviličius, 3. J. Baronas, 4. A. Sirutyte, 5. M. Natkevišaitė, 6. V. Sirutyte, 7. A. Vosiliute, 8. Aldona Sirutyte, 9. Jonas Navickas, 10. Ignas Navickas, 11. Markelinus, 12. Leit. Norkevičius, 13. K. Navasaitis, 14. J. Mačys, 15. J. Babušis, 16. J. Povilaitis, 17. V. Pečkaitis.

Žiuoja ir išvažiuoja iš New Yorko. Vieną dieną 200 šitų studentų apstojo visus įvažiuojančius ir išvažiuojančius ir suskaičiavo, kad į vieną dieną į New Yorką įvažiuoja ir iš jo išvažiuoja apie 200,000 automobilių ir vežimų. Tik vienai ferai perkelia apie 30,000. Likusioji dalis įvažiuoja ir išvažiuoja aštuoniais teltais, kurie jungia New Yorką su jo priemiesčiais.

Barzdaskučių Streikas Tiesiai. Jau kelinta savaitė kaip streikuoja New Yorko barzdaskučiai, kurie susiorganizavę į uniją. Darbininkai pasiryžę laimėti savo reikalavimus, o barzdaskučių savininkai pasiryžę jiems nenusileisti. Iš karto jokių derybų nebuvo vedama, bet pastaruoju laiku jau iš abiejų pusių bandoma tartis. Taipgi valdybos atstovai bando šio streiko dalyvius sutaukinti.

PRANESIMAS.

Šiuomi pranešu giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad Stanislava Garšviūtė-Sinkienė, kuri gyvena Brooklyn, N. Y., o vėliausiai Chicago, Illinois, 4016 S. Maplewood Ave., prasišalino nuo manęs liepos 24-tą, 1924 m. Jos neiškau.

P. SINKUS,

3252 S. Halsted St., CHICAGO, ILLINOIS.

PIKNINKAS.

SLA. 119 kuopa rengia pikniką Nedėlio, Rugpjūčio-August 17 dieną, 1924 m., Taylorville, Ill.

Kviečiame visus apylinkės lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti į šį didelį pikniką, kuris bus 2½ mylios nuo Taylorville ir vakarus ir mylia nuo Langley ir rytus.

Kviečia Rengimo Komitetas.

SUŽINOK SAVO ATEITĮ! SKAITYK „BURTININKA“

„BURTININKAS“ yra 20 puslapių mėnesinis laikraštis. „BURTININKA“ telpa: Burtai-mona; Juokai; Patarlės; Mįslės; Planetos; Amžinos nuodėmės; Burtininkų raišiai; Baisūs sapnai; Burimai oro; Burimai laimės; Dvylika dangaus ženklų; Raganos Ekzortas, ir daugiau. „BURTININKA“ leidžia Lietuvių Švietimo Knygynas. „BURTININKO“ kaina metams \$1.00. Neprašyk kaina šaltinį ir dek dolerį laiškan ir adresuok: „BURTININKAS“ 710 W. 33-rd STREET, CHICAGO, ILL. Dept. 6.

DEL BLOGO MIEGO, NERVISKUMO NUVAUGSIO IR PERSIDIRBIMO JAUTIMO.

Pagalios Štai Yra Nauja Gyduolė, Kuri Duoda Tukstančiams Nuostabų Palengvinimą ir Užganėdinimą ir Kelias Dienas.

Jei Jus miegas nėra išties ir galviantis ir Jūs jaučiaties nervuoti ir pavargusiu rytmetyje, tai eik pas Jus aptiekorių ir nusipirk tą naują gyduolę, Nuga-Tone. Jis daugiau negu nustebins Jumis, kaip greitai jisai veikia. Jis suteikia gaivinantį miegą, stiprius, patvarius nervus, gerą apetitą, puikų žlebčiojimą, reguliarį vidurių veikimą, gausiai entuziazmo, gyvumo ir veiksmės. Ši nauja gyduolė, Nuga-Tone stebėtinai veikia vidurių užkietėjimo ligose, išputimuose, vidurių skaudėjimuose, galvos skaudėjime, piktime ir tt. Jei Jūs kenčiate nuo tų blogumų, Jūs butinai privalote išmėginti šią gyduolę, taip, kaip daro tukstančiai kitų žmonių kaip mėnuo. Jums nieko nekainuos jeigu Jūs nepagalbėsite. Jis yra malonus imti ir Jūs tuojaus pradėsit geriau jaustis. Imk jį nors per keletą dienų ir jei Jūs nesijausit geriau ir neatrodydit geriau, nunešk likusią pakuokę dalį pas Jus aptiekorių ir jis sugrąžins Jums Jūsų pinigų. Nuga-Tone išdirbėjai, taip gerai žinodami, ką jis padarys del Jūsų, įsako visiems aptiekoriams garantuoti jį ar sugrąžinti Jūsų pinigų jeigu ne užganėdintais. Rekomenduojamas, garantuojamas ir parduodamas per visus aptiekorius.

PRANESIMAS. Šiuomi pranešam Plymouth'o ir apylinkės lietuviams, kad SLA. 53 kp. ir šv. Juozupo Draugija rengia didelį išvažiuoimą 15 d. Rugpjūčio-August, 1924 m., Croops Glen parke, Hunlocks Creek, kuris prasidės ryte ir trauksis iki vakaro. Bus visokių pasilinksminimų. Užkvečia Komitetas.

GERIAUSIA PROGA. Tėmykit visi lietuviai krautuvninkai — visi pas lietuvių, kur galima pasipirkti geriausių cibulų ir krautaves už prieinamiausią kainą, nes dabartinė kaina tik \$2.75 už 100 svarų maišą be persiuntimo. Kurie užsisakys nors keliolika maišų, manau kad busite pilnai užganėdinti. Kolei yra tokia proga, todėl nesiduokite kad peisuoti žydialiai jums išnaudotų. Po vieną maišą nesučiame.

ADOMAS KAZLAUSKAS,

P. O. Box 71, SUNDERLAND, MASS. (SLA. 297 kp. pirm.)

CUNARD. Lietuviai, važiuojanti Lietuovon svečiausia nelgesniam laikui kaip metams, galės grįžti Amerikon neatsivėlgiant ir kvotą. I LIETUVĄ trumpiausiu laiku, kas Seredą, trejais ekspreso laivais BERENGARIA AQUITANIA MAURETANIA (per Cherbourgą ar Southamptoną) IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ. Jei manote parsitraukti gimines iš Lietuvos, vietas užsakykit dabar. Musų ofisas Lietuvoje suteiks jiems pagelbą ir duos patarimą. Visi trečios klasos keleiviai turi atskirus kambarius. Kuogeriausias švarumas ir maistas. Smulkmenų klauskit vietinio agento arba

CUNARD LINE, 25 Broadway, New York

GREITA KELIONĖ Į LATVIJĄ WHITE STAR GREIČIAUSIA KELIONĖ Į LIETUVĄ.

N. Y., Cherbourgą, Southamptoną: Išplaukiami kas Subata. Milžiniški laivai Majestic, Olympic, Home-ric. Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.

AMERICAN LINE WHITE STAR LINE N. Y., Plymouthą, Southamptoną, Cherbourgą ir Hamburgą: Reguliarieji išplaukimai. Puikūs, dideli, greiti laivai. Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.

RED STAR LINE N. Y., Plymouthą, Cherbourgą ir Antwerpą: Dažni išplaukimai. Naujas laivas Belgenland, taipgi Lapland ir Zealand.

Uždaryti, privatiški kambariai. Geras maistas ir visoki smagumai. Kreipkitės prie vietinio agento arba PASSENGER DEPARTMENT, No. 1 Broadway, New York, N. Y.

NEW YORK HAMBURG United American Lines (HARRIMAN LINE) HAMBURG AMERICAN LINE Tiesiausia Kelionė LIETUVON Savaitiniai išplaukimai ant mūsų puikiausių laivų. Gar laivai: „Resolute“, „Reliance“, „Albert Ballin“ ir „Deutschland“ veža I, II ir III klasų keleivinius „Cleveland“, „Hansa“, „Thuringia“ ir „Westphalia“ su atskiromis kajutomis ir III klasa. Smagi kelionė ir mandagus patarnavimas. United American Lines, 39 Broadway, New York, arba pas vietos agentus.

F. ŽIVATAS Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimėi atsitikus. Ofiso adresas: 1823 NO. MAIN AVE., SCRANTON, PA.

NEW YORK BREMEN IIR IŠ LIETUVOS VIA BREMEN Ant puikiausio ir didžiausio Vokietijos laivo COLUMBUS Tiktai aštuonias dienas ant vandens. Ne piliečiai gali pasivečiuoti su savo giminėmis užrubežyje ir sugrįžti bėgyje dvylikos mėnesių į Ameriką. Toki pasazieriai nebus priskaityti prie kvotos. Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento, arba 32 Broadway, New York

NORTH GERMAN LLOYD REIKALINGAS LAISVAMANIS ŽMOGUS SU PINIGAIS Į BIZNĮ. Turiu gerą poziciją del gero laisvo žmogaus, bet turi būti pasiturintis, kad galėtų įnešti nemažą sumą pinigų į švartą ir teisingą biznį. Rašydami laišką pažymėkite kiek galite įdėti pinigų, taipgi savo užsiėmimą. Informacijas suteikstu laišku. T. J. KUCINSKAS, Chicago, Ill. 11319 Wallace St., Chicago, Ill.

Vienas iš saugiausių ir geriausių Bankų Pittsburgh, Pa., tai yra ALL NATIONS DEPOSIT BANK. Priima pinigus ant padėdumo ir moka 4 nuosimtį. Taipgi siunčia pinigus į visą pasaulį greitai ir saugiai. Minėto Banko užrubežinis skyrius P. V. Obicunas and Co Parduoda laivakortes ant visokių linijų į Lietuvą ir iš Lietuvos ant greičiausių laivų. Kreipkitės pas mumi su laiškais šiuo adresu: ALL NATIONS DEPOSIT BANK, 12-th and Carson Street, Pittsburgh, Pa.

Telegrafinės Pini-gų Perlaidos 50 Centu NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo sistemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų. PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS. Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiai laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėti kam reikia grąžinami siuntėjui. Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos: 100 litų \$11.25 400 litų \$42.50 700 litų \$73.25 200 litų 21.50 500 litų 52.75 800 litų 83.50 300 litų 32.00 600 litų 63.00 900 litų 93.75 Money orderius reikia pirkti ant vardo: Naujienos, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Tel. Empire 7365 Dr. F. MATULAITIS, 322 Holbrook Ave., DETROIT, MICH. Valandos: 12-2 p. m. ir 6-8 p. m.

New Phone 33-R PRANESIMAS. Gerbiami nariai ir pažįstami, pranešu visiems, kad užlaikau puikų restoraną. Taipgi kvėpenčių cigarų ir visokių saldžių gėrymų. Meldžiu atsilankyti. JUSTINAS BALSAVIČIUS, 214 E. Market St., WILKES BARE, PA.

1924 „Kanklės“ eina toliau. Šį „Kanklių“ laida bus kaip „Trejų Metų Kanklės“, leidžiamos už 1922-3-4 metus. Trejų Metų Kanklės bus atspausdintos Lietuvoje, šių metų pabaigoje. Trejų Metų Kanklių knygos dabartinė prenumerata tik du doleriai. Pinigus siųst Money Orderiais. Antrašas: Mikas Petrauskas, Laisvės Alėja 60, Kaunas, Lithuania.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAL

- Pildomoji Taryba:** Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa. Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa. Sekretorė — P. Jurgelutė, 397 W. 30-th St., New York, N. Y. Išdininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa. Išdo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y. Išdo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa. Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2588 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.
- Kontrolės Komisija:** J. W. Liutas, 45 Broadway, c/o U. S. Lines, New York, N. Y. B. Saloveičikas, 17 Dwight St., New Britain, Conn. K. Strumskis, 9729 — 107-th St., Richmond Hill, N. Y.
- Apšvietos Komisija:** Pr. Bajoras, 417 E. 25-th St., Brooklyn, N. Y. Dr. A. Montvidas, 25 E. Washington St., Chicago, Ill. J. O. Širvydas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- Istatų Komisija:** K. Jurgelionis, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. K. Gugis, 3323 S. Halsted St., Chicago, Ill. Z. Puišiuotė-Šalnenė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- Finansų Komisija:** J. S. Lopatto, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barre, Pa. A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa. A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- Sveikatos Komisija:** Dr. I. B. Bronušas, 615 Columbia Ave., Baltimore, Md. Dr. S. Biežis, 3114 W. 42-nd St., Chicago, Ill. Dr. A. J. Karalius, 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.
- Labdarybės Komisija:** P. Jurgelutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. M. Baldauskutė, 60 Third St., Wyoming, Pa. P. Balickienė, 3333 S. Wallace St., Chicago, Ill.
- Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:** F. Zivatas, 1823 N. Main St., Scranton, Pa. J. M. Buchinskas, 76 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y. S. Bakanas, 149 Moultrie St., Pittsburgh, Pa.
- VISI SLA NARIAI IR NARĖS REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI „TĖVYNĖJE“